

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hónap 70 lej
negyedévre 180, fél évre 330, egy évre 630 és 10 lej kézbesítési
díj. - Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, fél évre 720, egész évre 1400 lej

FOSZERKESZTŐ
SZELE BELA dr.

HIRDETÉSEK: Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITE RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APROHIRETESEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

A hazai

és külföldi kavargások iszapos hullá-
mai közepett szemet és szívet pihentetően
tűnik elénk a népszövetségi ligák uniójá-
nak Londonban imént tartott ülése.

A tárgyalás legfőbb anyaga a nemzeti
kisebbségek ügye volt és a magyar dele-
gátusok idevonatkozó javaslatait a tavaszi
konferencia tárgyaúl egyhangulag elfo-
gadták.

E javaslatok közt van egy, ami egé-
szén új, fontos, s fordulatot jelentő a
minoritások szabadságáért való küzde-
lemben. Ez a népek önrendelkező jogai-
nak a kodifikálása.

Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy a nép-
szövetség, mint a világ legtöbb államának
hivatalos fóruma, s egyúttal a békeszer-
ződés megkötésének a legfőbb öre, ál-
lapítsa meg pontonként, melyek azok a
jogok, melyek valamely más állam fenn-
hatósága alá került népfajt, nemzeti ki-
sebbséget megilletnek. Szabja meg a
népszövetség szigorú szabadsággal, akár
paragrafusba foglalva mint a törvény-
könyv a magán- vagy büntető jog szabá-
lyait, hogy miben áll politikai, gazdasági
és kulturális szabadsága, mi az, amit az
illető hatalomnak törvényszerűen res-
pektálnia kell és amint magát semmiféle
rabulisztikával vagy rosszakarattal tul
nem teheti.

Például: Miben áll a jogegyenlőség
elve? A legteljesebb vallásszabadság? A
polgári és politikai jogok teljes és töké-
letes védelme? Mit kell az alatt értenünk
(mi értjük, de a kormány nem akarja ér-
teni), hogy a nem románajku állampolgá-
rok anyanyelvüket a magán- és a nem
hivatalos közélet terén egészen szabadon
használhatják? És hogy az állami élet-
ben bizonyos alkalmas könnyítéseket kell
létesíteni? És hogy az etnikai, vallási
vagy nyelvi kisebbségek az általuk léte-
sített iskolákban és intézményekben a sa-
ját nyelvüket szabadon használhatják? És
hogy olyan helyeken, ahol a kisebbségek
jelentékeny arányban vannak, a gyerme-
kek anyanyelven való oktatása a népisko-
láknak biztosítandó? És hogy a kisebbsé-
gek iskolafenntartó joga a nevelési, val-
lási és jótékonyági célra szolgáló közpén-
zek nyilvános felosztása által az állami
vagy más köz költségvetésben biztosítás-
sék?

Az eddigi gyakorlat, főképp a népszö-
vetséghez is eljutott töméntelen panasz
(bár sokkal több még, ami nem jutott el)
nemcsak halaszthatatlanná teszi a ki-
sebbségi jogok kodifikálását, hanem meg
is könnyíti, akárcsak a jogi esetek sokasá-
ga a legfelsőbb bíróság döntvényeit. És
mihelyt a népszövetség pontosan, világó-
san és az autoritás súlyával megállapí-
totta, valamennyi gyakorlati fontosságú
részletre is kiterjeszkedve (épület- la-
kás-iskolakezbevitel, birtokkiszámlázás,
birtokelosztás, államsegély, nyugdíjas és
elbocsátott tisztviselők stb.), hogy mely
jogok illetik meg, s minő alakban és mé-
rtékben a vallási és nemzeti kisebbsége-
ket a helyzet azonnal tisztább, egészsége-
sebb és a béke szempontjából meg-
nyugtatóbb lesz.

A londoni összejövetel magyar dele-
gátusainak véletlen, de kellemes talál-
kozása Franciaország miniszterelnökével,
a francia kamara elnökével és a több-
ségi párt alelnökével, s főképp az a kész-

ség, amellyel a francia közélet e kiválósá-
gai velük hosszabban tárgyaltak, azt a
meggyőződést ébreszti, hogy a tárgyalás
legfőbb anyaga itt is a nemzeti kisebbsé-
gek, kiváltképp az utódállamok magyarsá-
ga jogainak védelme és e jogok kodifiká-
lásának szüksége volt.

Es tekintettel arra a nagy rokonszen-
re, melyet Herriot Románia iránt tanu-
sít, s arra a szemmel látható jóindulatra,
melyet Magyarország iránt érez, önként-
lenül arra kell gondolnunk, hogy Herriot
nem követi előde egyoldalú politikáját,
hanem a két ország őszinte kibékülésén
is fáradozik. Ennek pedig a romániai
magyarság sorsának jobbrafordulása lé-
vén egyik legfőbb feltétele, a francia mi-
niszterelnök ezirányban is érvényesíti be-

folyását. Aligha csalódunk, ha azt hisz-
szük, hogy abban a kedvező fordú-
latban is része van Herriotnak (aki a ma-
gyar barát de Monzie szenátorral is ben-
ső bizalmas viszonyban van), mely az
utolsó időben, a genfi konferencia után
a román iskolapolitikában beállt.

Minden egyéni és hatalmi befolyás-
nál is többet ér azonban maga a törvény,
a kisebbségi jogok nemzetközi kodifiká-
ciója. A hazai törvényeket megkerülheti
egy illiberális liberális kormány, de a hi-
vatása magaslatán álló népszövetség kate-
gorikus jogmegállapításait nem. És ha
mégis? Legalább biztos támpontjai van-
nak az elnyomott népkisebbségnek, me-
lyekről sértett jogaiért az igazság nevében
sikra szállhat.

Magyar nyelven tanulhatnak a magyar gyermekek

A kisebbségi nyelv egyenrangú a román nyelvvel — Anghelescu engedett
merev iskolapolitikájából

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától) A késő este megtartott
minisztertanácsban Anghelescu miniszter beterjesztette a kisebbségi isko-
láknak vonatkozó új törvényjavaslatot, amelyet joggal lehetne a kisebbsé-
gekkel való béke törvénytervezetének nevezni.

Anghelescu törvénytervezete új korszakot nyit meg a kisebbségi
iskolák sorsában. A törvénytervezetet pár napon belül az alkotmányozó
gyűlés elé terjesztik és Anghelescu miniszter tíz napon belül fogadja a
kisebbségi egyházak képviselőit, hogy velük a törvénytervezet egyes pont-
jait megvitassa.

A tervezetet Anghelescu a legliberálisabb szellemben készítette el
és a tervezet megalkotása azt jelenti, hogy Anghelescu és vele a liberális
kormány szakított eddigi kisebbségi politikájával.

A tervezet szelleme az, hogy a kisebbségek mindegyike saját nyelv-
vén fejleszthesse kulturáját.

Ennek a célnak elérésére a tervezet a kisebbségi iskolák előadási
nyelvét az illető kisebbség nyelvét engedélyezi. A román nyelv kötelező
tanítási tárgy lesz, de csak olyan mértékben, mint a többi közönséges
tárgy. Egyedül a román történelmet kell több órában román nyelven ta-
nítani, de heti egy-néhány órában a kisebbségek nyelvén is lehet a törté-
nelmet előadni.

Ezek a nagyjelentőségű törvénytervezet főbb pontjai.

Bethlen Istvánnak a helyén kell maradnia

Kavargodás Gömbös Gyula nyilatkozata körül

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósító-
jától) Gömbös Gyula tegnapi folyosói nyilat-
kozata fölött minden emóció nélkül siklott
át a politikai világ, csak a baloldaltól fogták
fel a szükségesnél drámaibban a dolgot.
A politikai helyzet megítélésére jellemző Ap-
ponyi Albert grófnak a Ház folyosóján tett
nyilatkozata. Pakots József ugyanis szóba-
hozta, hogy milyen hatása lesz a külföldre
Gömbös nyilatkozatának?

Apponyi erre ezt felelte:

— Nem vagyok hajlandó ennyire tragi-
kusan venni a dolgot. Nem tartom szükséges-
nek, hogy eljárást indítsanak. Ha olyan erős
akaratu embert, mint Gömböst sarokbaszori-
tanának, akkor tényleg fenntartja eredeti ki-
jelentéseit.

Erre valaki a hallgatóságból megjegye-
zte, hogy ha a szociáldemokrata oldaltól jött
volna hasonló nyilatkozat, ez milyen nagy
felzudulást eredményezett volna.

Apponyi válaszolta: Erre is volt már eset
A szocialisták a királyi éra alatt kijelentet-
ték, ha nem velük érző nemzetgyűlés ül ösz-
sze, úgy szétverik. A sajtót is terrorizálták
néhány olyan vörös matróccal, akik sohasem
szolgáltak tengeren. Apponyi még azt is ki-
jelentette, hogy nem látja célját a kormány
megbuktatására irányuló törekvésnek.

Mit mond Rassay?

A Ligetklub társasvacsoráján Rassay Ká-
roly beszédében Gömbös folyosói kijelenté-
sével kapcsolatban

hangoztatta, hogy Bethlen István-
nak a helyén kell maradni

és pártjában tabula rását kell csinálnia,
melynek ellenében megkaphatja a szabadel-
vű tömegek támogatását.

A nemzetgyűlésen

Szcitovszky elnök bejelentette, hogy az
olasz kormánnyal megegyezés jött létre,
mely szerint tízennégy hősi halottat haza-
hoznak. A gyászünnepeken a nemzetgyűlést
Huszár Károly fogja képviselni.

A cseh-magyar tárgyalások

A „Magyarország” közlése szerint a kü-
szöbön álló cseh-magyar tárgyalások keres-
kedelmi szerződések megkötését, és a sza-
bad forgalom helyreállítását célozzák. En-
nek keretében kölcsönösen szabályozzák a
sajtótermékek szabadforgalmát is.

A lej Zürichben
zárlatkor 2.92 és fél

Szomoru vigasztalás az elbukott tisztviselőknek

Nyugdíjat kapnak, vagy a nyugdíj ígérését

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az elmúlt napokban tartották meg Aradon a nemzeti kisebbségekhez tartozó köztisztviselők vizsgáit. Ezek a vizsgákon több városi és megyei tisztviselő nem felelt meg a követelményeknek és ezeket a vizsgáztató bizottság elbuktatta. Erthe tő, hogy ezek az elbukások, főleg a tisztviselők körében nagy nyugtalanságot szültek, mert az elbukottak semmi pozitívumot nem tudtak további sorsukról. A mindenfelől szállongó hírek csak arra voltak alkalmasak, hogy ezt a nyugtalanságot növeljék. A Brassói Lapok munkatársa, abból a célból, hogy végre megbízható információt közölhessen a megbukott tisztviselők sorsára vonatkozóan, illetékes helyen érdeklődött, hogy mi fog ezzel a tisztviselőkkel történni.

Azt a választ kaptuk, hogy ez az úgy nevezett »bukás« még korántsem jelenti azt, hogy ezeket a tisztviselőket azonnal elbocsátják az állásaikból, még kevésbé pedig azt, hogy az eddig szerzett jogaikat elveszítik. Aki megfelelő ideje áll már közszolgálatban, úgy, hogy a törvényes nyugdíj megilleti, az azt meg fogja kapni, aki pedig nem rendelkezik megfelelő szolgálati idővel, azt valószínűleg rendelkezési állományba helyezik mindaddig, míg nem lesz nyugdíjjogosult.

Meglehet, hogy a kormány nem tekintí ezt a vizsgát végleges jellegű vizsgáztatásnak és még egy visszavonhatatlanul utolsó vizsgát is fog engedélyezni azoknak, akik eddig, vagy készületlenség, vagy pedig a körülmények kedvezőtlen összejárásából nem tudtak megfelelni a vizsgákon. A megüresedett állásokat természetesen pályázattal töltik be és valószínűleg ezeknek a pályázatoknak a meghirdetése alatt, mely hosszabb ideig fog tartani, alkalom adódik majd arra, hogy a tisztviselők legtöbbje újból vizsgázhasson.

Az aradi hivatalos köröknek ez a konciliáns állásfoglalása örömmel tölti el bennünket, mert nem vagyunk hozzá szokva ahhoz, hogy kisebbségi ügyekben, engedékeny és jóakaratu magatartással találkozzunk. Ez az aradi hivatalos nyilatkozat tartalmában mindenesetre követhető példa és alkalmas arra, hogy az aggodókat megnyugtassa.

Peking a lázadók kezére került

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Sanghaiban horgonyzó amerikai hadihajókról szikratávirat érkezett, amely megerősíti azt a sanghai-i jelentést, hogy a forradalom újra fellobbant és a lázadók Pekinget teljesen elvágta a forgalomtól. A távirati és a telefonösszeköttetés megszakadt. A jelentés szerint a városban teljes a nyugalom, s aggodalomra nincsen ok.

Ezzel a jelentéssel szemben egy Pekingből keltezett távirat azt mondja, hogy a fella-zadt hadosztály parancsnoka, Pen-Ju-Ciang tábornok, a várost teljes hatalmában tartja. Kiáltványában bejelenti, hogy a pusztító háborúnak véget fog vetni s konferenciát hívott össze a kormány és a felkelők részvételével.

A fellázadt kormánycsapatok a város kapuit elfoglalták, a táviróvezetéseket elvágta a vasúti töltéseket megcsonkították. Csao-Kun kínai elnök kénytelen volt elmenekülni, s most ismeretlen helyen tartózkodik.

Angliának szüksége van a végleges békére

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A választási kampány során egymásután nyilatkoznak meg az angol politikai élet vezetői. Parmoor lord választóbeszédében a genfi megegyezés nagy fontosságát hangsúlyozta. Anglia — mondotta — a béke végleges rendezése nélkül nem szeresheti vissza hajdani jólétét. Európa jelenlegi kassza csak akkor mulik el, ha Anglia és Franciaország a függő kérdésekben megegyeznek. Az angol választási kampány egyébként feltűnően kezd elfajulni. Számos választógyűlést a szervezett kommunisták szétzavartak s így Paisleyben is szétszórták Asquith választógyűlést.

Megkezdtek a leltározást a csikszeredai dohányjövédéki raktárban

Sándor igazgató előléte

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Farcády Sándor Béla dohányjövédéki raktárfőnök több milliós sikkasztásáról szóló tudósításunk rövid idő alatt bejárta az erdélyi sajtót és már a nyomozás is megindult ez ügyben. A bukaresti központi főfelügyelőn kívül tegnap megjelent Csikszeredában Mihail kolozsvári, Gaftoni marosvásárhelyi és Frintu brassói inspektor, kik azonban már el is utaztak.

A vizsgálat vezetésével, mint már jelentettük, Frintu brassói inspektort bízták meg, ki lezárta a raktár könyveit és nagyarányu leltározást rendelt el a raktárakban. A leltározás valószínűleg igen

érdekes eredménnyel fog járni és még szenzációs eredmények várhatók. Mindazonáltal a felettes hatóságok intézkedése nem elégíthet ki bennünket, mert

a vizsgálat vezetésével egy olyan embert bíztak meg, akinek már azelőtt kellett tudnia Sándor büns üzelmeiről.

Sándorról különben köztudomásu dolog, hogy a nagyenyedi dohányjövédéki hivatalból súlyos visszaélések miatt mozdították el és így érthetően, hogyan bízták meg milliósok minden ellenőrzés nélkül való kezelésével.

Ujra Szatmáron nyomoznak a Reinitz-ügyben

Reinitz leányai apjuk ellen vallottak — Hogyan él Reinitz Kassán?

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Reinitz ügy kassai nyomozása alatt szükségessé vált, hogy a bűnygre vonatkozó szatmári adatokat is beszerezzék, ezért Pacsay József rendőrkapitány és Pesek Venczel inspektor ma Szatmára érkeztek. Pacsay kapitány a Brassói Lapok szatmári munkatársának az alábbi interjút adta:

— Küldetésem lényegéről nem nyilatkozhatom, de meg vagyok elégedve azzal az eredménnyel, amelyet az itteni nyomozó hatóságok segítségével egy nap alatt elértem.

A kassai detektívek szatmári nyomozása a hatvankétezer cseh kornás ügygel kapcsolatos. Mint ismeretes, Reinitz legutóbbi vallomásában erről a pénzről azt vallotta, hogy cipőjében vitte át a pénzt. Megnevezte azt a susztert is, aki a cipőjébe bevarrta a pénzt és ez a suszter állítólag Goldstein Lipót szatmári cipész. Goldstein Lipót a kassai detektívek előtt azt vallotta, hogy ő nem varrta be a hetvankétezer cseh koronát Reinitz cipőjébe, hanem emlékezte szerint négy évvel ezelőtt egy leány varratott cipőjébe néhány dollárt.

A szembesítéskor Goldstein

felismerte Reinitz egyik leányát, aki

nem tagadta, hogy négy év előtt Magyarországra utazott, s akkor husz dollárt varratott cipőjébe. Reinitz másik leánya azt vallotta, hogy fivérük szintén a cipőjében vitte át száz dollárt Magyarországra. Mindketten apjuktól kapták a dollárokat, s ezek

az utazások akkor történtek, amikor a Rozmarin-fiu Reinitz társaságában ment el és többé nem tért vissza.

Pacsay kapitány külön vette vallatás alá

Cirkusz kell

az aradi pénzügyigazgatónak, nem színház

A város tanácsa több megértést mutat

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az erdélyi magyar színházak nehéz sorsát számtalanszor felpanaszolták már hasábjaink de mondanunk sem kell, hogy a lényeges eredmény mindezeig elmaradt. Most azonban, a Fekete Mihály vezetése alatt álló aradi színház ügye készlet bennünket arra, hogy a nyilvánosságra hozzunk egy olyan megmagyarázhatatlan felsőbb intézkedést, ami még az erdélyi színházpolitikában is páratlan és aminek egyéb magyarázata nem lehet, mint csupán az, hogy tönkre tegye az erdélyi magyar színészetnek egy olyan jelentős várát, mint Arad.

Tudvalevő dolog, hogy mindenféle előadásnál, melyben csak jeggyel lehet belépni, az állampénztár, az eladott jegyek után tizenhathat-harminckét százalékg, adót szed. Ezt úgy kell érteni, hogy kulturális célokat szolgáló előadások, mint például a színház, vagy felolvasások, hangversenyek, tizenhat-százalékot fizetnek, míg csak a szórakozást szolgáló előadásoknál harminckét százalékg szednek be. Amennyiben egyáltalában helye van az ilyen adónak, úgy az adóztatási fokozat illetően megállapítása helyes is. Annál nagyobb tehát a megbotránkozásunk, mikor értesülünk, hogy a pénzügyigazgatóság rendelete értelmében Aradon a magyar színházról 32 százalékos jegyadót szednek. Nem tudjuk megérteni, hogy mivel szolgált rá

az aradi színház erre a »horribilis adomé-g terhelésre, de annyi tény, hogy ezt soká nem bírja ki és Fekete Mihály, akinek a concessziójába Temesvár is benne foglaltatik és akinek végeredményben a színház üzleti vállalkozása is, alighanem meggondolja magát és egy szép napon, társulatát összeszedve, itt hagy Aradon csapot, papot, adót és átme-gy Temesvárra, ahol csak 16 százalékgot kell fizetnie. És ebben az esetben igaz is lenne Feketének, mert végeredményben ő is csinál olyan kulturát a városban, mint a nemrégiben itt szereplő cirkusz, amely csak tíz-ehat százalékg jegyadót fizetett. A harminckét százalékghoz azonban még nyolc százalékg városi illeték is járult a legutóbbi napokig, ami összesen esténként a bevételei negyven százalékanak a leadását jelentette.

Arad város tanácsa azonban beláto-bb és megértőbb, mint a magas pénzügyi kormány és Fekete kérésére, tegnap tartott ülésén odamódosította a városi illetéket, hogy nem az eladott jegyek után hajtsa be, hanem a jegyforgalomra való tekintet nélkül meg-elégzik esténként hatszáz lejjel. Ez nem je-lentős eredmény ugyan, de mégis megértést jelent, amit a kormány részéről is szívesen látnánk.

Ezeket a dolgokat különben dr. Marcus István kerületi művészi felügyelő figyelmébe ajánljuk, akinek Arad is a kerületébe tartozik és akinek a feladata volna ezt a lehetet-len adóztatást meggátolni. Utóvégre ő rá sem vet jó színt, ha a kerületében egy kulturintézmény tönkre megy, csak azért, mert a pénz-ügyminiszterium című lukas zsák telhetetlen.

Vitan csendőrmester hős egy asszonnyal szemben

Ujabb adatok a székely nép szenvedéseinek történetéhez

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Csak nemrégiben számolt be a Brassói Lapok arról a felháborító csendőrgarázdálkodásról, mely a csikszépvízi káposztaszüreten egy egész falu lakossága szenvedett. Most újabb atrocitásról kell hírt adnunk. Az eset főhőse a durvaságáról és kegyetlenkedéséről ismert Vitan Mihály csik-karcfalvi csendőrmester, kinek különösen az asszonyokkal szemben való brutalitásairól már többször megemlékeztünk.

Idősb Pál József és Albert Antal csikdánfalvi földmivesek a múlt napok egyikén átrándultak Csik-karcfalvára, ahol özvegy Asztalos Béláné korcsmájában estig egyfolytában ittak. Az esti záraskor Asztalosné a követelőző részeg embereknek nem akart több bort adni, mire azok fizettek és eltávoztak. Egy óra múlva azonban mindketlen visszatértek, rátámadtak a mitsem sejtő Asztalosnéra és Pálnak tizenhatezer lejt tartalmazó tárcáját követelték, melyet állítólag eltávozásukkor a korcsmaasztalon felejtettek. Asztalosné méltatlankodva tiltakozott a lopás vádjá ellen, majd kijelentette, hogy eltávozásuk óta senki sem járt a korcsmában és ha csakugyan ott felejtették a tárcát, annak most is az asztalon kell lennie. A két földmives keresni kezdte a tárcát, azonban keresésük hiábavalónak bizonyult. Erre fenyegetőzve elhagyták a korcsmát.

A két földmives innét egyenesen a csik-karcfalvi csendőrsre sietett, ahol feljelentették a korcsmárosnét. Vitan Mihály őrmester azonnal megparancsolta, hogy Asztalosnét az őrsre hozzák be. Mikor a korcsmárosné megérkezett, egy sötét fás színbe vezették, ahol megkezdődött a vallatás. Asztalosnét borzasztó fenyegetésekkel igyekeztek vallomásra bírni, azonban ő kijelentette, hogy a pénz tárcát nem látta, különben is a községi előljáróság igazolhatja, hogy még soha büntetve nem volt.

A csendőrök erre nekitámadtak a szerencsétlen asszonynak, hajánál fogva többször a levegőbe emelték, majd a földhöz vágták, ököllel, bikacsokkal verték és addig rugdalták, amíg vérbefagyva, ájultan maradt a fasszin padlóján. Időközben a két földmives eltávozott.

Félféle Asztalosné magához tért és hallotta, hogy Pálék szekérrel visszatérnek. Pál ugyanis otthon észrevette, hogy tárcáját még első hazamenetelekor betette a ládába, de részegségében megfeledkezett erről és azt hitte, hogy a korcsmában maradt.

A csendőrök az ártatlanul megkínzott nőt szabadon engedték, ki súlyos sebeivel ágyba esett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Asztalosné 21 súlyosabb és több könnyű sebesülést szenvedett. A szerencsétlen asszonyt beszállították a kórházba, ahol súlyos sebeivel fekszik. Asztalosné iránt nagy részvét nyilvánul meg, mert hadiözvegy léteire öt gyermekét egymaga tartotta fenn.

Zászlót bontott a Magyar Párt Hunyadmegyében

DÉVA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egy nem régen megtartott egyik értekezleten a hunyadmegyei magyarság elhatározta, hogy november 9-én tartja meg tisztújító gyűlését. A jelekből ítélve, a párt elnökévé egyhangulag fogják megválasztani Lázár László lapusnyaki birtokost, kiegészítvén a vezetőséget olyan lelkes férfakkal, akik jellemük, eddigi munkásságuk és rátermettségük fogva legalkalmasabbak erre. Az egész megyében nagyban készülődnek a gyűlésre és kilátás van rá, hogy azon impozáns számban fognak megjelenni a társadalom minden rétegéből, hogy végre már nemuljon el az az alaptalan ráfogás, hogy a Magyar Párt nem képviseli a magyarság egyetemet.

Ludendorff és Tirpitz fellépnek a német választásokon

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nemzeti néppárt elhatározta, hogy Ludendorffot és Tirpitzet felléptetik a választásokon. A párt elnökségéről egyébként Hergt lemondott, s ideiglenesen elnökül Winkler képviselőt választották meg. Pártkörökben ügyelik, hogy elnökül véglegesen Tirpitzet logják megválasztani.

Kodifikálni kell a népek önrendelkezési jogát

Huszonhárom nemzet képviselője tanácskozott Londonban Herriot a magyar delegátusokat meghívta különvontatára

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A népszövetségi ligák uniója Londonban tartotta ülését. Huszonhárom nemzet képviselője vett részt a tanácskozáson.

A magyar külügyi társaságot Paikert Alajos és Póka-Pivny Béla képviselték.

Paikert nyolc magyar javaslatot terjesztett elő, a kisebbségek politikai, gazdasági és kulturális kérdéseiről. E javaslatokat az unio főtanácsa elfogadta és a tavaszi nagygyűlés fogja tárgyalni.

A javaslatok kéri a népek önrendelkezési jogának a kodifikálását, a kisebbségeket védő eljárásnak a szabályozását. Kívánják, hogy a népszövetség tanácsába kisebbséget védő államot is válasszanak be. Egyben ja-

vasolja a magyar bizottság, intézzen az unio felhívást a kormányokhoz, hogy népszövetségnél lépjenek közbe a kisebbségek érdekében, a nemzetközi jogi egyesülethez pedig azal a kéréssel forduljon, hogy a kisebbségi jogokat kodifikálja.

A Londonból visszatérő magyar delegátusok Boulognenál találkoztak Herriot francia miniszterelnökkel, aki onnan Párisba utazott. Herriot Paikertet és Póka-Pivnyt meghívta különvontatára és egy órán át elbeszélgetett velük. Később Painlavé, a francia kamara elnöke és Boral képviselő, a radikális párt alelnöke is hosszasan tárgyaltak a magyarokkal.

Európa leggazdagabb embere

Aki a békeszerződéseket diktálta — Ki fizette ki a múlt évben a Görögországtól követelt kártérítést?

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) A belgiumi Balincourt kastélyban, amely valamikor Lipót belga király szerelmeinek titkos rejteke volt, néhány héttel ezelőtt a legnagyobb csendben egy esküvő ment végbe, amely utolsó etapja volt egy kalandokban gazdag életnek. A házastársak egyike Európa leggazdagabb embere, Zacharoff Bazil volt, a másika pedig a spanyol királyi háznak egyik közeli rokona, Villafranca de los Caballeros hercegnő. A házasságot az a körülmény tette érdekessé, hogy Zacharoff teljes tizenöt éven át udvarolt a hercegnőnek, amíg most végre megtarthatták az esküvőt. Az esküvői ceremónia felette egyszerű volt. Az ifjú pár, — mindkettőt már a köztvény kinozza — néhány közeli ismerős és a mennyasszony öt gyermekének kíséretében járult az oltár elé. Az öt gyermek a mennyasszony előbbi házasságából származott.

Zacharoff Bazil

Ki ez a Zacharoff Bazil? Előéletének részleteit mély misztikum burkolja és annak ellenére, hogy Európa legbefolyosabb embereinek egyike, sőt igen gyakran döntőleg szólt bele Európa egyes államainak sorsába, a nagy nyilvánosság alig tud valamit e nagy ember személyéről, multjáról és munkásságáról. Zacharoff mindig gyűlölte a szereplést, s ezt a kényes oldalát titkára, aki skót ember, felette jól ismeri, s alig enged valakit ura és parancsolója közelébe.

Zacharoff Bazil orosz apának és görög anyának a gyermeke, s a legnagyobb szegénységben és nyomorúságban nevelkedett. Éveken át jelentéktelen kereskedő volt Konstantinápolyban és Odesszában, ahol aztán megvetette nagy vagyonának alapjait.

Harmincöt éves volt, amikor mint odesszai kereskedő átesett első, családott szerelmén, s Londonba utazott, tele embergyűlölettel és közömbösséggel, de tele akaraterevel is. Londonban a Wickers-féle muniógyár inasa lett, ahol képességeit hamarosan felismerték és a cég képviselőjeként Szent-Pétervárra küldték, ahol kitűnő teljesítményeket végzett. Innen Délamerikába került, s szerencséjére ugyanebben az időben két délamerikai állam indított harcot egymás ellen. Zacharoffnak ügyes manőverrel sikerült mindkét államot külön-külön meggyőzni arról, hogy a rendelkezésükre álló hadianyaggal kilátástalan küzdelembe elegendőnek, mire mindkét állam elhalasztotta az ellenségeskedések megkezdését, amíg a Wickers-gyár le nem szállítja a szükséges munióit. Ezentul aztán mindenütt, ahol háborúról volt szó, akcióra készen állt. A Balkán-háború idején majdnem minden államnak ő szállította a munióit, s ebben — mint balkáni származású embernek — különös segítségére voltak azok a földrajzi ismeretek, amelyeket ifjú korában szerzett.

A háború és a békeszerződések diktátora

A múlt század végén Zacharoff már

gazdag ember volt s mint a Krupp cég képviselője Párisban lakott. A párisi társaság előtt hamarosan ismertté lett, s minél nagyobb arányokban nőtt a vagyona, annál inkább visszavonult a nyilvános szerepléstől. A háború kitörése előtt már az az ember volt, akit mindenütt ismertek, s akitől mindenütt félték. A maga személyét sohasem tolta előtérbe, csak azt ambicionálta, hogy az európai vállalatok részvényeinek többségét megszerezze, s így gyakorolhasson befolyást — titokban az európai eseményekre. S így sikerült elérnie, hogy fő részvényese lett a Banque Francaisenak, fő részvényese a Schneider-Creuzot-műveknek, egyben pedig birtokába jutott Anglia, Franciaország, Olaszország és Spanyolország legnagyobb ipari részvényeinek.

A háború alatt aztán az antánt oldalán maradt, mert itt nagyobb haszonra volt kilátás. A pénzt, amit keresett, befolyásának kiterjesztésére használta fel. Közben megszerezte a petroleumrészvények többségét, s nevét Stinnessel együtt emlegették.

A háború után a békeszerződések megkötésénél érvényesítette befolyását. Legjobb barátai Clemenceau és Lloyd George voltak.

— Barátaimat — mondotta — azok közül választom, akik a döntő igent vagy nemet tudják kimondani.

A béketárgyalások idején ő maga sohasem lépett előtérbe. Mégis a békekongresszus befejezése után megkapta Lloyd George-tól a Bath-rendjelet, Clemenceau-tól pedig a becsületrend nagy keresztjét.

Zacharoff és Görögország

Kezdetben, mint minden görög, keveset törődött szűkebb hazájával. Amikor azonban Venizeloszal összekertült, felángolt benne a hazaszeretet és a görög-török akcióban a görögöket pénzzel támogatva, sőt, néhány ezer görög menekültet is bőségesen ellátott. Ezért hálából már nem egy ízben akarták görög régensnek kikiáltani, de ő sohasem fogadta el a felajánlott tisztséget. És Zacharoff volt az, aki Olaszországnak az elmúlt évben kifizette azt a kártérítést, amelyet Mussoliniék követeltek Görögországtól a Janinában legyilkolt tisztokért.

Zacharoff mai vagyona több, mint egy milliárd svájci frankra rug, s kétségtelen, hogy ő ma Európa leggazdagabb embere. Legutolsó üzlete volt, hogy megvásárolta a monte-carlo-i kaszinót, s annak közelében gyönyörű márványpalotát épített. A fiatal házaspár itt tölti most mézeshetét.

Ki lesz az örökös?

Párisban ma egyébről sem beszélnek, mint Zacharoff mérhetetlen vagyonáról, s a társaságban igen gyakran merül fel a kérdés: Ki lesz ennek a nagy vagyonnak az örököse? Zacharoffnak rokonai nincsenek, s mindenki arra tippel, hogy a nagy vagyont a spanyol hercegnő fogja örökölni, akinek kezére Zacharoff teljes tizenöt évig türelmesen várakozott.

Beszélgessünk...

Bundák

Állatok jelentek meg az uccán. Oroszlánok, tigrisek, gazellák, leopárdok, mókusok, medvék, bárányok, csikók, az első hideg nap kicsalta naftalinbarlangjából az egész menaszériát. Egyébről nem hallunk beszélni, mint állati szörökről, az én bundám új, az enyém még nincs kész, képzeld nyolcezerbe került a javítás, akárhogy is unod, akárhogy is menekülnél előle.

A bundákat jelenleg és valaha viselő állatok, vagy hogy udvariasabb legyek, bestliak természetrajza között igen nagy, szabadszemmel is látható hasonlóság van. Mindenkinnek olyan a szőre, mint a bőre. mondta nem egy görög bölcs. Hanem egy valóban bölcs görög és igaza volt. A fűrge kis nőcske az irodák és lostok fáradhatatlan robotosa az ezüst nyuszi prémjébe bujlik, ha végigsuhan a korzón, a ratarú gőgös grófkisasszony bundája egy orosz csikótól származik, az éjszakák karikásszemű, fekete haja, csókos szája démona a tigris bőrébe bugyolálja csodálatosan formás nyulának tagjait. A királynők hermelint hordanak, a prémekek királynőjét, a kis kottiók párdutot, a prémekek kottióját, a hővér szatocsasszonyok bárnyit, a prémekek szatocsát. Ha vadmacskának maszkírozott nő látsz, óvakodj, ha biberbe öltöztet, ne gondolkodj sokat és vedd el feleségül.

Es mennyien vannak még! Az ünnepélyes szűszkin, a kacér csincsilla, a jókedvű gazella, az incselkedő majom, a nutria, a kenguru, a vakond, csak számárször nincs, mert azt a férjek viselik, akik a bundák árát előteremtik a föld alól is.

Valamelyik éjjel irtózatossá álmodtam. A hold fehéren süttött be a szobába és az ablakban megjelent egy leopárd. Zöld szemű, ijesztően villogott, a fogai hegyesek voltak és véresek, mert valószínűen préda után ugrott ablakomra, a bajusza fenyegően me-redeztetett kétéf. Bennem meghűlt a vér, menekülni szerettem volna, de valami huzott vissza az ágyba. Az óra hangosan ketyegett és olyan csend volt, hogy a lélekzetem is hallani lehetett. A leopárd lassu puha léptekkel az ágyamhoz jött, óvatosan és ravaszul sunyítva a szemembe bámult, azután kinyitotta a száját. Bennem megfagyott a vér, kiütött rajtam a veríték és a leopárd szájában fogak helyett egy — számlát láttam.

Nagyot ordítottam és felébredtem. A hold tényleg fehéren süttött be az ablakon, és az egyik széken ott pihent békésen és ártalmatlanul feleségem új leopárdbundája, a mit jaj, elsején ki kell fizetni.

Tyrnauer István.

Zongorázik?

Megjelenik az új Moravetz-album!

Hegedül?

Megjelenik az új Moravetz-album!

Cimbalmozik?

Megjelenik az új Moravetz-album!

Fuvolázik?

Megjelenik az új Moravetz-album!

Clarinetot vagy mandolint játszik?

Megjelenik az új Moravetz-album!

Minden hangszere külön kiadás készült. Mindenütt kaphatók.

FÜRÉSZLAPOK,

gyalukések, eredeti
KARL TREIDE
Remscheid - Hasten
gyártmányúak
... kizárólag ...

KAMARYT & MEDER cégnél
BRASOV - TIMISOARA.

Dr. WEISZ IGNACZ ügyvéddel
TÁRSULTAM

ALEX M. FREUD ügyvéd
VAR-UGCA 51.

Iskolafoglalás csendőri erőszakkal

Száznegyven év nem elég a tulajdonjog igazolásához — Bírói ítélet nélkül, minden előzmény nélkül egy óra alatt ürítették ki a váradszentmártoni premontrai iskolát.

NAGYVARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) E hó 21-én délután 6 órakor még nyugodtan ült a váradszentmártoni premontrai iskola tanítója lakásában, mint harmincnyolc év óta mindennap, s egy óra múlva már butorai kirakva az uccára, maga hajléktalanul, idegen emberek jóakarására hagyva, és megfosztva hivatásától, a legszebb hivatástól, amelyet ember találhat magának, a tanítástól. Ujabb eset ez ahhoz a számtalan más esethez, amely mind meghaladja a képzeletet és amely nálunk már csak regényben volna hihető.

A nagyváradi központi primpretor állítólagos telefonos felhívására 1924. október 21-én megjelent a szentmártoni tanító lakásában Papp Mihály, a községi jegyző a járási csendőrmesterrel, akit szintén a főszolgabíró rendelt ki és felszólították Pfeiffer József kántor-tanítót és a jelenlevő Telepy Marcel plebánost, hogy

az iskolaépületet és tanítói lakást azonnal, egy órán belül ürítsék ki és adják át a községnek, illetőleg az államnak,

mert a telek községi tulajdon lévén, az új iskolatörvény szerint átmenetileg mint állami iskola az állam tulajdonába. A plebános természetesen kijelentette, hogy a ház és telek a rend tulajdona és nem hajlandó abba senki mást beengedni annál kevésbé üríteni ki a kántortanítói lakást. Tiltakozott egyben mindenféle tulajdoni háborgatás ellen. Erre a jegyző és a karhatalomként megjelent csendőrmester az uton éppen elhaladó szekereket megállítva,

a tanító butorait és ingóságát a lakásból kihurcoltatták és elszállították a telekről

és ezzel a telket és épületet karhatalommal minden jog ellenére birtokba vették az állami iskola céljára.

A Baseler Volksblatt ez évi augusztus 27-iki számában már foglalkozott ezzel az ügygel és azt írja, hogy ezt a 140 éves premontrai iskolát a román állam elrekkvirálta. Hát nem ez a tény. Akkoriban, még csak arról volt szó, hogy a községi jegyző nyilván rosszhiszeműleg olyan egyoldalú információt adott felettes hatóságának, amely állami iskolai épület keresésére utasította, hogy ime itt van a községi tulajdon képező premontrai iskola. Erre miniszteri rendelettel államinak nyilvánították a községi iskolát. De nem mondta egy szóval sem a miniszteri rendelet, hogy el kell venni a 140 éves békés birtokban levő premontrai rendtől saját tulajdonát, mert ha a minisztert kellően informálták volna, ha a birtokban levő rendet megkérdezik előzőleg, vagy meghallgatják és okiratot megtekinthet, bizonyára nem erősítette volna meg a miniszter azt a rendeletét, hogy vegyék el az iskolaépületet.

Az iskolát ugyanis hiteles okiratok és köz tudomás szerint a rend építette 140 évvel ezelőtt, és szakadatlanul a rend tartotta fenn, az fizette a tanítót is és fedezte az iskola minden költségét; a község költségvetésében az iskola soha elő sem fordult s nem is fordulhatott, mert az a rend volt. De a telekkönyvben tévesen a község nevében szerepel ez az iskola, ami megtörténhetik egy ilyen régi épülettel, mert a legelső telekkönyvezésnél az egyházközség nevet egyszerűen „község”-ként (Gemeinde) fordították a másodiknál, mikor a telekkönyvet megmagyarosították a „község”-ből „politikai község” lett. De mindenki jól tudja, hogy ez az elírás még nem ad tulajdonjogot senkinek, hanem csak annyira kötelez, hogy ha ezen a címen a tulajdonjog vitássá válik, akkor azt igazolni kell és a hibát kiigazítani.

Ez azonban nem történt meg, mert valószínűen soha senkinek sem eszébe nem jutott a fordítási hibát. S most, mikor vitára került a sor és a rend iskoláját el akarták tulajdonítani, de nemcsak hogy nem kérdezték meg a rendet az alantás közigazgatási hatóságok, hanem a rend ügyészét, aki több ízben igyekezett őket aktaszorúleg felvilágosítani, meg

sem hallgatták, azt mondták neki, hogy, jó, majd

pereljen a rend birtokon kívül,

Ok végrehajtják a miniszteri rendeletet. Sőt a rend a miniszternél is közbenjárt és ma is folyamatban van a miniszter előtt az ügy. Dr. Szántó Dezső ügyvéd, aki Bukarestben időzik,

háromszor is volt ez ügyben audiencián a miniszternél

és legutóbb október 18-án a miniszter kijelentette, hogy az ügynek jogi vonatkozásai lévén, átteszi azt véleményezés végett a jogügyi osztályhoz, ahol gondoskodik, hogy erdélyi jogász vizsgálja felül és csak azután dönt. Ezt idelenn tudták és mégis megtették a végzetes lépést, kitétték az uccára a 34 éves tanító, 65 éves Pfeiffer József tanítót és elfoglalták bírói beavatkozás nélkül a 140 éves birtokot. Az alkotmány azt mondja, hogy

minden közigazgatási tisztviselő felelős jogellenes cselekményéért

még akkor is, ha miniszteri rendelettel takarozik, ha a miniszteri rendelet is törvénytelen volt és az alantás tisztviselő elmulasztotta a minisztert kellően felvilágosítani. (Alkotmány 99. §-a.)

Itt tehát nem rekvirálásról van szó, ami elvégre megengedett dolog még néhány államban a háború után és a tulajdon nem érintő ideiglenes állapot, hanem itt tulajdon elvételéről van szó a birtokból való kivételről közigazgatási uton, bírói ítélet nélkül. Vagyis itt egyszerűen

hivatali hatalommal éltek vissza

a végrehajtó, alantás tisztviselők, a miért a büntető bíróság előtt kell felelniök. A miniszter és az állam pedig nem fedhetik ezt a flagrans törvénytisértést.

Ugy értesültünk, hogy a rend már meg is tette a bünvádi feljelentést az illetékes ügyészségnek és szeretnének mielőbb értesülni arról is, hogy Angehelescu miniszter mit tesz annak a hallatlan erőszaknak a megtorlására, amely itt az ő iskolatörvényének nevében a jog és az igazság kárára alárendelt közegek hatalmaskodásából történt. S a miniszter urat emlékeztetjük arra a legfrissebb ígéretére, amelyet Nagy Károly református püspöknek tett, amely szerint minden kérelmet ő maga hallgat meg, minden sérelmet maga orvosol, hogy ne legyen kitéve többé a külföld támadásainak iskolapolitikája miatt s hogy Románia presztízse ne szenvedjen a külföldön ő miatta.

(*) Harc a tenger fenekén és vígjáték műsor vasárnap a Modern Mozgóban.

I. oszt.

Férfiöltöny L 1960

Esőköpeny „ 800

Zephiring „ 840

NEUMANN M.

ruhatelepe

BRASSÓ.

II. oszt.	Uri szabóság
III. oszt.	Külföldi gyapjú-szővetek engros és detail
IV. oszt.	Uridivat, Habig kalapok, Zephiring, nyakkendő

Hirneves fogászok bátran ajánlják,
mert hisz FARMODONT fogkrémnek
[nem találják mását.]

799

Baumgarten Géza Marosvásárhely, Fő-tér

BUTORÜZLET Telefon: 194. VARRÓGÉPUZLET Telefon: 112
Füredtájdonszoknak árenda. — Heverők, ágybetétek, hajlított szék, zománcot hálószerzők, jutányos áron. — TELJES LAK-BERENDEZÉSEK.
Kedvező fizetési feltételek! 543

HIREK

Vasárnap, október 26.

Katolikus naptár: Pünkösdi utáni huszadik vasárnap, Dömötör. — Protestáns naptár: Dömötör. — Görög naptár: Dimitriu vértanu. — Izraeli naptár: 5685. Thisri 28. Időjárás. Helyenként eső, később megélénkülő szelekkel és hősüllyedéssel.

A székelj poétanő emléke

Jól sikerült a szentgyörgyi nőegylet Zathureczky-estélye

(A Brassói Lapok kiküldött munkatársától.) Kelemenné Zathureczky Berta, a székelj jeles poétanője, a sepsiszentgyörgyi magyar társadalom egykori dédelgetett Berta néni, a Brassói Lapok állandó szépírói munkatársa, a nemes érzésű székelj nagyszony emlékére a Sepsiszentgyörgyi Jókony Nőegylet, amelynek az elhunyt elnökneje volt, csütörtökön este emlékülnepele rendezett. Az estély lelkes, bensőséges siker jegyében zajlott le a városi hotel újonnan renovált, intím emeleti dísztermében, amelyet Sepsiszentgyörgy városa erre az alkalomra teljesen díjtalanul bocsájított a Nőegylet rendelkezésére. Kilenc óra körül szorongásig megtelt a szentgyörgyi és környékbeli magyar társadalmi előkelőségekkel s a közönség lelkes figyelemmel leste a színesen összeállított műsort, amelyet a filharmonikus zenekar vezetett be Donissetinek Regiments Tochter című ismert nyilányával. A második szám Kerné Bibó Erzsébeté volt, aki szívből jövő és szívhez szóló emlékbeszédet mondott Kelemennéről. Az előadó az elhunyt irodalmi jelentőségén kívül Kelemenné Zathureczky Bertáról, az asszonyról is beszélt és a magyar hölgy eszményképét állította oda. Nagy buzgalmat áruelt a Magyar Dalárda által jó összjátékban elénekelt Szovátai bucsudal és Kék Nefelejts című két dal, mindkettő Kelemenné szerzeménye. A következő szám szerzője és előadója Cseh Imréné Csányi Mariska, az elhunyt poétanő emlékének hódoló emlékeztetést zavalt el közvetlen modorban. Grodicky Rudolfné Nagy Mariska Kelemenné Kovács Gyula hatyu dala és az Utolsó dal című szerzeményeit interpretálta. Grodicky né hivatásos énekesnő, sokszor szerepelt hangversenypódiumon, komoly énekmodora fejlett rutinról tanuskodott. Tetszéssel fogadott dalaira ráadáskepen még két Schumann-kompozíciót énekelt. A zongorakíséretet Kovácsné Subek Janka stilszerűen látta el.

Az érdeklődés középpontjában két szentgyörgyi urleány állott, akik Kelemennének Hajnal uram című melodramáját adták elő. A melodramát Jancsó Gizike szavaltá érzéstől áthatva, temperamentumosan. Nagyon kellemes orgánumát szívesen hallgattuk. Zongorakísérete egy mélyszemű leányka, Utó Kató volt, aki finom hozzásimulással tolmácsolta a melodrama muzikális részét. Mindketten őszinte tapsokat váltottak ki a közönségből. Nagyon tetszett a Kovácsné Subek Janka urholgy által elzongorázott Magyar ábránd és a cigányzenétől kísért Jakab Tibor érzéssel interpretált, hatásos éneke, amelyet szűnni nem akaró tapsorkán hálalt. A filharmonikus zenekar Popescu fantáziájának eljátszásával muzikális, szép teljesítményt adott, amelyért nyilván Mircsén Dénes karmesteré a főérdem. A műsort a Magyar Dalárda hangulatos énekszámá rekesztette be.

A befolyt jövedelmet, tízezer lej Kelemenné síremlékére fordítják. A szépen sikerült estély rendezéséért elsősorban a nőegylet elnökneje Vajna Miklósné és fardhatatlanul ágilis, kedves elnökneje, özv. Kovács Lászlóné, továbbá József Lajosné, özv. Nagy Gyuláné, ifj. Nagy Gyuláné, József Kálmáné, Csutak Vilmosné, Csérgi Viktorné, Montag Imréné, Neumann Dezsőné, Neumann Miksáné, özv. Rozsnyai Ferencné, dr. Jakab Tiborné, és Kovács Livadarné urasszonyokat illeti igaz hála és köszönet.

— Paál Árpád kilépett a Keleti Újság szerkesztőségéből. Kolozsvárról jelentő tudósítónk: Paál Árpád, az ismert nevű publicista kilépett a Keleti Újság szerkesztőségéből. Egyesek szerint a kilépés még a legutóbbi újságírósztrájk következménye, egy más verzió szerint azonban Paál kilépésének közvetlen indító oka Weisz Sándornak a Keleti Újság egyik legutóbbi számában megjelent vezércikke, amelyben a Magyar Párt elnökválasztásával kapcsolatban Bernády György ellen foglalt állást.

Ep elmével az örültek házába kerül egy kolozsvári joghallgató

Bátyja örüllet csinál belőle, hogy övé legyen az apai örökség

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok munkatársától.) Érdekes örökösödési bünper foglalkoztatja a kolozsvári rendőrhatalóságokat. Cioverlo repülőfőhadnagy a közelmúltban feljelentést tett Lusztig Kálmán joghallgató ellen azzal a váddal, hogy az megvásárolt tőle egy hegedűt, az árát azonban nem fizette ki. A rendőrség ez alkalommal szokatlan fűrgességgel lépett akcióba és letartóztatta a fiatalemberi, s bár a fiatalember tisztázta magát és visszaszolgáltatta a hegedűt, mindedig nem engedték szabadon.

Most aztán kiderült, hogy az egész hegedűügynek semmi köze sincs Lusztig fogvatartásához és a letartóztatás a fiatalember saját testvérbátyjának áskálódására történt. Lusztig bátyja, egy kolozsvári ügyvéd, maga kérte a rendőrségtől öccse fogvatartását és

a rendőrorvos megállapítását arra nézve, hogy öccse örült.

Mivel a dolog gyanusnak tetszett, a Brassói Lapok munkatársa felkereste Lusztig Kálmánt és elbeszélgetett vele. Lusztig, aki teljesen normális ember benyomását tetje, tisztán és világosan elmondta üldöztetésének történetét.

Bátyja eladta az apai örökséget,

a földet és a házat, ő azonban nem egyezett bele a vásárba és nem írta alá a szerződést. Ezért érdeke fivérének, hogy őt örülnek nyilvánítsák és ezzel egyedül az övé legyen az atyai örökségért járó pénz. Lusztig azonban a rendőrséget semmiképen sem tudta meggyőzni beszámíthatóságáról és most minden tiltakozása ellenére beszállítják a nagysebeni elmeógyógyintézetbe.

— A marosvásárhelyi nyelvviszkák. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi városi tisztviselők román-nyelvű írásbeli vizsgálatai befejeződtek. A szóbeli vizsgálatok szombaton kezdődnek meg és valószínű, hogy a vizsgára álló 93 tisztviselő közül egyik sem veszti el állását.

— Nő a marosvásárhelyi kereskedelmi botránya. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi kereskedelmi iskola botránya nagy megdöbbenést keltett Marosvásárhely társadalmának minden rétegében. Diaconescu igazgató a feljelentés hatása alatt azonnal Bukarestbe utazott, hogy a feljelentésnek némileg élét vegye. Az iskola növendékei közt is nagy az elkeseredés, a közönség köréből pedig a feljelentés folyományaképen egy másután érkeznek Diaconescu ellen a terhelő adatok. A vizsgálat valószínűleg már a napokban megindul.

(*) Chimay hercegnő és Rigó Jancsi cigányprímás vasárnapról az Apollóban. Jegyek előre válthatók.

— Froreichot Budapestre viszik. Soproni távirat jelenti: Froreich Ernő lelkiállapota teljesen megrendült. Amugy is megbetegedett, állandóan sirva könnyörög gyermekéért és nagyon legyöngült. Hétfőn Froreichot Budapestre szállítják, ahol a gyűjtőfogház mellett működő igazságügyi megfigyelő intézetben megfogják vizsgálni az elmeállapotát.

— Az orvostani Nobel-díj nyertese. A fiziológiai orvostani Nobel-díjat Enthoven leideni professzornak ítéltek oda.

(*) Hare a tenger fenekén és vigjáték műsor vasárnap a Modern Mozgóban.

— Reformáció ünnepe. A brassói református egyház folyó év október 31-én az alábbi program szerint ünnepli meg a reformáció évfordulóját: Reggel fél kilenc órakor ifjúsági istentisztelet. 10 órakor ünnepi istentisztelet, délután 6 órakor presbyteri gyűlés, este 8 órakor társas vacsora a »Fehér bárány« vendéglő külön termében. Ezeken az ünnepségeken Kiss Albert sepsi esperes vezetésével az egyházmegye elnöksége is részt vesz.

— Adatok külföldi postaforgalmunkról. Temesvárról jelentő tudósítónk: A temesvári 2. számú postahivatal huszonnyolc napon keresztül feljegyzi a Romániából a nyugati országokba irányuló levelek számát, valamint az onnan jövő levelekét. Az amerikai postát kezelő hivatal szintén feljegyzi az ország amerikai levelezését. A levelezés feljegyzése statisztikai célokra történik minden négy évben. Ez a statisztika képezi az alapját annak a tranzit taksának, melyet Románia a külföldi levelezésért a tranzit országoknak fizet.

(*) Chimay hercegnő és Rigó Jancsi cigányprímás vasárnapról az Apollóban. Jegyek előre válthatók.

— Véget ért a kolozsvári pincérek sztrájkja. Kolozsvárról jelentik, hogy a pincérek sztrájkja ma eredménytelenül befejeződött. A tulajdonosok egyéni tárgyalásokat fognak folytatni a pincérekkel akik máris lemondtak a százalékrendszeréről.

(*) Chimay hercegnő és Rigó Jancsi cigányprímás vasárnapról az Apollóban. Jegyek előre válthatók.

— A »Vasember« című tragédia előadását a munkásszervezetek vigalmi bizottsága e hó 25-éről november 2-ára halasztotta a Redout termének reparációs munkálatai miatt. A kitűnő előadás iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek elővételben kaphatók a Munkáshonban, Kolostor-ucca 9 szám.

— A brassói cipőipari szaktanfolyamra már jelentkezett és még jelentkezni óhajtó iparosokat felhívjuk hétfőn folyó hó 27-én este egykedtől 8 órakor az ipar-testületen a tanfolyam ügyében megjelenni sziveskedjenek.

(*) Hare a tenger fenekén és vigjáték műsor vasárnap a Modern Mozgóban.

— Pallade bíró üldözi a magyar nyelvet. Déváról jelentő tudósítónk: Az igazságszolgáltatás hivatalos nyelve a román, még olyan vidéken is, ahol csak magyarok laknak, ami már magában is örök sérelme a kisebbségi jogainknak. Arra azonban, hogy a társalgási nyelv is kizárólag román legyen, hiába keressünk szabályt a bekeszerződésben, vagy az alkotmányról szóló törvényben. Sőt ez egyenesen beleütközik az embernek veleszületett jogaiba. A dévai törvényszék Pallade nevű tanácselnöke azonban ezzel nem törődve megtiltotta azt, hogy a tárgyaló teremben magyarul társalognak, ami kínos incidenst idézett elő. Folyó hó 21-én történt ugyanis, hogy a dévai törvényszék polgári tanácsa 10 percnyi szünetet rendelt el. Szünet alatt dr. Tyrea puji ügyvéd jelöltje, aki maga is román, magyar nyelven szólította meg dr. Bordeaux Hugó dévai ügyvédet, aki jelenleg dr. Pop Jusztin kamarai elnök irodáját vezeti. Társalgás közben megjelenik a teremben Pallade tanácsvezető és kérdőre vonja a két jogászt azért, mert magyarul társalognak, kijelentvén, hogy a bíróság épületében még tárgyaláson kívül is csak románul szabad beszélni. Dr. Bordeaux Hugó erősen visszautasította ezt az illetéktelen beavatkozást magánügyébe. Reméljük, hogy a tulbuzgó tanácselnök felfogása elszigetelt jelenség marad.

(*) Chimay hercegnő és Rigó Jancsi cigányprímás vasárnapról az Apollóban. Jegyek előre válthatók.

— Rendezik a Magyarországgal közös árterületeket. Nagyváradról jelentik: A Tisza, a Maros, a Szamos, a Körös és a Berettyó azok a folyók, amelyeknek Erdélyben és Magyarországon is van árterük. Régebbi tárgyalnak már e kérdés rendezéséről a két ország delegátusai és több egyezmény jött már létre. Magyarország kifejezésre juttatta azt a kívánságát, hogy Románia az említett folyók felső szakaszát továbbra is intenzíven szabályozza. Az alsó szakaszok mentesítése Magyarországra háruló feladat. Az árterek szabályozásának kérdése most a döntés stádiumába jutott, amennyiben Nagyváradra érkezett Arzenovics Gyula dr. pénzügyi vezérfelügyelő, aki a közös magyar-román bizottságokkal bejárja az ártereket és az érdelemes munkát ezután fogja megkezdeni.

(*) Hare a tenger fenekén és vigjáték műsor vasárnap a Modern Mozgóban.

— Elutasították a nagyváradi mészárosok áremelési kérését. Nagyváradi munkatársunk jelenti, hogy a város árvizsgáló bizottsága ma, pénteken megtartott ülésén foglalkozott a hentesek és mészárosok áremelési kérésével. A bizottság a hentesek kérését elutasította, s ezzel továbbra is a múlt év novemberében megállapított husarak maradnak érvényben.

(*) Chimay hercegnő és Rigó Jancsi cigány primás vasárnapról az Apollóban. Jegyek előre válthatók.

— Fogadja meg a jótanácsot és használjon fog- és szájalpoláshoz kizárólag csak Chlorodont-fogkrémet, fogport és szájjvizet.

— Kisiklott a gyorsvonalat mozdonya. Tegnap, csütörtökön délelőtt a Bukarest fele tartó gyorsvonalat mozdonya Pálos megállónál a 151. számú őrház előtt ráfutott egy pályakocsira, amelynek folytán kisiklott a vágányokról. A karambolnak szerencsére nem támadt komolyabb következménye, azonban a vonat emiatt csak 2 óra késéssel folytathatta útját.

(*) Alexei Ivanovics, az asszonyok kedvence, Conrad Veidt, Erna Morena még ma az Apollóban.

(*) Fischer Ernő kamarazeneke a bécsi állami opera hős baritonja Brassóban október 30-án tartja meg egyetlen ária és dalesztétjét. Jegyek a Klingsor hangversenyirodájában.

(*) Alexei Ivanovics, az asszonyok kedvence, Conrad Veidt, Erna Morena még ma az Apollóban.

(*) Elveszett e hó 18-án az Apolló mozgó körül Arcasiu Nicolae CFR hivatalnok fontos személyokmánya. Becsületes megtaláló adja át az igazgatóság P. I. osztályánál Petric urnak, ahol illő jutalomban részesül.

— Modern Mozgó. Még csak ma, szombaton vetítik a nagysikerű »Graf Cohn« című társadalmi drámát. A filmet megelőzően egy kísérő műsort is vetítenek (aktuális világeseemények), amelyen a párisi olimpiád ép az a mozzanata van megörökítve, amikor az erdélyi fiúk a football mérkőzésen küzdenek a győzelemért a Hollandiakkal szemben. — Vasárnap egy nem mindennapi szenzációt ígérő kalandordráma lesz vetítve: »Harc a tenger fenekén« egy korszakalkotó találmány segítségével nagy küzdelmek árán sikerült ennek a pazar filmnek a tengeralatti felvételek elkészítése. Vasárnap délelőtt nagy gyermekelőadás.

(*) Alexei Ivanovics az asszonyok kedvence Conrad Veidt és Erna Morena föllépésével ma utoljára az Apollóban.

(*) Alexei Ivanovics az asszonyok kedvence, az évad slágerfilmje ma utoljára az Apollóban.

(*) Alexei Ivanovics, az asszonyok kedvence, Conrad Veidt, Erna Morena még ma az Apollóban.

(*) Chimay hercegnő és Rigó Jancsi a cigányprimás vasárnapról az Apollóban. Feltehetően lesz!

(*) Alexei Ivanovics az asszonyok kedvence. A Hindu Siremlék két főalakja Conrad Veidt és Erna Morena játszik benne. Ma utoljára az Apollóban.

(*) Számos női bajnál a természetes PERENC JÓZSEF keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

(*) A borszéki borvíz az ásványvizek királya Nagyban eladás az Áronsohn H. és Tsa cégnél. Telefonszám 7. Üvegenként kapható a Fiafil Orghidan Kapu-uccai filiszter és csemege üzletében.

— Tanintézetek, tanárok, tanítók, tanulók bármely tankönyvet nálam jutányos áron megrendelhet. Keszey Albert könyvkereskedésében, Cluj-Kolozsvár.

— Könyvkedvelők figyelmébe. Bármely — bárhol hirdetett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat jó áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő, Cluj-Kolozsvár.

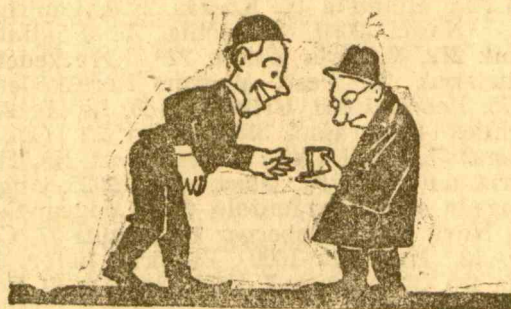
(*) Orvosi hír. Dr. Nagy László orvos rendelőjét Arvaház-uccából Hentes-ucca 6. szám alá helyezte át. Fogad: Bel, bejáró-sebész és vér (nemi) betegségeket. d. e. 10-1 és d. u. 3-4-ig.

— Orvosi körökből. Dr. Ritter bőr és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirsch-ucca 25. I. szám alatti rendelőjében, nőknek 1 — fél 2-ig, férfiaknak délelőtt 11 — 1, és este fél 7 — fél 8-ig.

IRODALOM, MŰVESZET

* S. Biemel és Mitzi Klein-Hintz szonáta estélye. S. Biemel, filharmonikusainak kitűnő hangversenymestere, tegnapi önálló hangversenyén is bizonyosságot adta, hogy hangszerének kifogástalan mestere: nagykultúrájú zenész és meggyerő művész-egyeniség. Hegedűhangja meleg és nemes, szolid és magasra fejlődött technikája mindig a legelőkelőbb célt szolgálja: a kompozíció muzsikális és szellemi tartalmának minden ügyességfigyeltetés nélkül való tolmácsolását. Felfogását biztos, természetes stílusérzék jellemzi, egész játékát egy rendkívül jóleső férfias, egészséges vonás, mely a lírai részleteknek bensőséget tud adni edeskedésség nélkül és erőteljes akcentusainak alaposzmentes, megkapó magvasságot. Műsora is beszédesen illusztrálta Biemel művészetének előkelőségét. César Franck szonátájával kezdte, melyet kitűnően épített fel, biztos fokozással: csak nagy intelligenciával és igazi átélőképességgel bírő művészek sikerülhet így a recitativo tétel és a finom humoru finálé. Jean Marie Leclair szonátájának pasztell-színeibe friss közvetlen életet vitt. Kiváló tudásának és művészi hivatottságának teljes próbáját adta a Kreutzer szonátában: játékának említett főerénye a legszebben érvényesült itt; a műnek két oldalát: a koncertánst és a megrázóan élményszerűt szép harmoniába tudta olvasztani. Minden elismerés illeti meg Mitzi Klein-Hintz asszonyt, aki Biemelnek zongorapartnere volt. Ugyanolyan finom stílusérzék él benne is mint Biemelben, és ez, magasrendű pianisztikai tudásra támaszkodva lehetővé tette azt, hogy a művészpár összjátéka tökéletes volt. A közönség lelkes tapsait Biemel Bach Airjével köszönte meg. H. H.

* Guncser Nándor és Pap Domokos festő művészek képiállítása. (Kolozsvár). A hétköznapi élet valutatázása, pénzkriszise, iskola romboló, szájabefogó lüktetését nem érezzük abban a pillanatban, amikor Pap Domokos képei közé lépünk. A művészet minden korszakát összefoglaló nyugalom, amely egy csúcspanel végződik: esztétika, öntik el a teremben. Pap Domokos turáni fajta, jótudójú, izmos-dacos művész. Képei, főleg portréi egy től-egyig befejezett, zárt alkotások, amelyeket csak az választ el egymástól, amit a művész külön-külön, mint problémát akart megoldani. Feltűnően szépek portréi. Sok komolyságot árulnak el a tanulmányai és tájképei is érdekes utaknak mutatnak. Nagy Krisztus kompozíciója nem teljesen befejezett alkotás, érezhető, hogy csupán a kiállítás szaktította el az ecsetet vásznától, és mégis határozott ígért arra, hogy van a művésznek ereje új utakon új célok felé törtetni. Guncser Nándor karrikaturákat állított ki. Számára a rajz és festés nem egyéb a kifejezés eszközeinél. A mód, ahogyan ezt felhasználja a mondanivalónak van alárendelve. A kép születésének oka, a gondolat, vagy ötlet, az ő különös és biztos világnéző szem pontján keresztül. Képei közvetlenek és biztos hatásúak, azokból elvenni nem lehet, de hozzá tenni sem. Mesteri alkotásaival könyvekig megneveltette a közönséget, amely hála lából tekintélyes számu művét már a megnyitás napján megvette. b. a.

Aki egyszer KOPROL-t evett,
Más hashajtón már csak nevet.

SPORT

(x) Mi lesz vasárnap? Brassóban az Ivria és BMTE kombinált csapata játszik a Brasovia egyik csapatával. Aradon, Temesváron, Nagyváradon és Kolozsváron folytatódna a bajnoki mérkőzések, ugyancsak Bukarestben, ahol vasárnap a félmaratonitáv futás eldöntésére kerül, melynek legkomolyabb jelöltje Cristescu kapitány. Budapesten Rapid—FTC matsch lesz. A múlt vasárnap szennzációs vereség után az FTC le akarta mondani a Rapiddal lekötött meccsét, illetve azt át akarta adni más egyesületnek, de az FTC tábor sehogy sem volt hajlandó ebbe a megoldásba belemenni és így a mérkőzést megtartják. Az FTC csapatában most Pataki is játszani fog.

Az FSSR. erdélyi sportkerületek őszi futballbajnokságának jelenlegi állása

Brassói kerület	Játszott	Nyert	Eldöntetlen	Vesztett	Gólok		Pontszám
					Adott	Kapott	
1. Brasovia	4	3	1	—	10	1	7
2. Hargita	4	3	1	—	10	4	7
3. CFR. Braşov	4	2	—	2	8	5	4
4. BMTE	4	1	—	3	5	16	2
5. Ivria	4	—	—	4	1	6	—

Aradi kerület:

1. CAMP	3	3	—	—	8	2	6
2. AMTE.	4	3	—	1	9	3	6
3. AAC.	4	3	—	1	10	5	6
4. Jiul	4	1	2	1	5	6	4
5. Olympia	5	2	—	3	6	8	4
6. Gloria-CFR.	4	1	1	2	3	4	3
7. ATE.	5	1	1	3	4	7	3
8. CFR. Simeria	5	1	—	4	3	13	2

Kolozsvári kerület:

1. Universitatea	4	3	1	—	10	2	7
2. CFR.	3	2	1	—	6	2	5
3. KKASE.	3	2	—	1	5	3	4
4. Haggibor	3	1	1	1	6	4	3
5. Viktoria	2	1	—	1	4	3	2
6. KAC.	3	—	2	1	1	2	2
7. KMTE	4	—	1	3	2	8	1
8. Academia	2	—	—	2	1	7	—

Temesvári kerület:

1. TAC.	4	3	1	—	15	2	7
2. Sparta CFR.	4	2	1	1	5	5	5
3. ZsSE.	5	1	3	1	6	8	5
4. Rapid	3	1	1	1	3	4	3
5. Kinizsi	1	1	—	—	3	—	2
6. TMTE.	3	—	2	1	3	5	2
7. Kadima	3	1	—	2	2	9	2
8. Politechn.	1	—	—	1	1	3	—
9. Timisana	2	—	—	2	1	3	—

Nagyváradi kerület:

1. Nv. Törekvés	5	3	—	2	11	5	6
2. SzSE.	4	3	—	1	6	3	6
3. Bihorul	4	2	1	1	5	3	5
4. Egyetértés	4	2	—	2	5	8	4
5. NAC.	2	1	1	—	2	1	3
6. NSCMT.	5	1	1	3	3	9	3
7. Sz. Törekvés	2	1	—	1	5	3	2
8. Samson	4	—	1	3	2	7	1

Nagyszebeni kerület:

1. HTV.	3	3	—	—	9	1	6
2. Soimi	2	2	—	—	5	1	4
3. NSE.	2	1	—	1	4	1	2
4. Amateure	2	—	1	1	—	1	1
5. Internationale	2	—	1	1	—	2	1
6. Fogarasana	3	—	—	3	2	14	—

A Brassói Lapok hirdetéselt naponként százezer ember olvassa.

Rudor (249)

Dél-Amerikába utazik most az egész világ

COSULICH LINE

BUKUREŞTI, Calea Griviţei 181. triesti hajóstársaság hajóin.

FIÓKOK: Timişoara

Strada I. C. Bratianu 18.

Arad

Strada Eminescu 40/a.

Oradea-Mare

Strada Sft. Ladislau 30.

Cernăuţi

Strada Romana No. 14

KÖZGAZDASÁG

Ipari kötvények kibocsátása segíthetne a pénzhiányon

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A gazdasági termelést teljesen megbénító pénzügyi válság enyhítésére hivatalos és nem hivatalos körök állandóan tanácskoznak. A sok felvetődött eszme közül, mellyel a pénzhiányon segíteni akartak s a külföldi kölcsön megszerzésére folytatott meddő kísérletezések után legújabbán az ipari kötvények kibocsátásának gondolata került előtérbe. A Gyáriparosok Országos Egyesülete vezető kereskedelmi és iparkamarák pénzügyi körök foglalkoznak a gondolatral s vitatják meg azokat a módokat, melyek mellett ezt a gondolatot gyakorlatilag meg lehetne valósítani. A dolog jelenlegi állása szerint e kötvények kibocsátását maga a pénzügyi kormány sem vonakodik. A tervezet szerint a kötvényeket az Ipari Hitelintézet bocsátaná ki, amely fedezetül

a kölcsönt igénylő ipari vállalatok ingatlanait és berendezéseit esetleg jelzálogilag is lekötne.

A megoldásnak ez a módja, hogy a kötvények kibocsátására az egész országra nézve egy intézetet hatalmaznak fel, azonos a németországi megoldással, ahol rövidesen bank alakul, amely kizárólag ipari kötvények kibocsátásával fog foglalkozni. Ez a bank 500 millió aranyárka értékben fog ipari kötvényeket kibocsátani s ezeket az egyes ipari vállalatoknak rendelkezésére bocsátani — a vállalatok rentabilitásának arányában.

Nálunk még nem került teljesen konkrét formában szóba a kötvények mértéke. A momentán ipari szükségletet 5 milliárdra becsülik s vannak körök, melyek a javasolt névértéket ebben az összegben óhajtják megállapítani. Romániában egyébként a terv keresztülvitele még oly kezdetleges stádiumban van, hogy a kötvények elhelyezésére konkrét tervek még nem merültek fel. A lehetőségek között szó van arról, hogy e kötvényeket részben az iparvállalatok rendelkezésére fogják bocsátani, más részüket pedig a közönség körében akarják elhelyezni. Hogy kedveltebbé tegyék a kibocsátásokat, felmerült az a terv is, hogy a kötvényeket díszásziós árfolyammal is ellátják s a kormánynál azt akarják keresztülvinni, hogy e kötvényeket

Rendezik a Betegsegélyző Pénztár kérdését Magyarország és az utódállamok között

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: A trianoni békeszerződés 258. cikkének végrehajtása érdekében megalakult a nemzetközi bizottság, amely a régi Magyarország területén működött szociálpolitikai intézmények ügyeinek Magyarország és az utódállamok között való rendezésére hivatott, október 13—22-ig Budapesten üléseket tartott. A nemzetközi bizottság ez alkalommal az Országos Gazdasági Munkáspénztár és az Országos Munkás Betegsegélyező Pénztár díjtartalékainak, illetve vagyonának felosztásáról tárgyaltak. Az előbbi kérdésben teljes megegyezés jött létre s végleg megállapították az egyezmény szövegét. Az Országos Munkás Betegsegélyző Pénztár ügyének rendezése kérdésében egyes részletkérdésektől eltekintve, amelyekben még nincs teljes harmonia, a megegyezés biztosítottak tekinthető.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, október 24.

A világpiacon a svájci frank a dollárral szemben igen megközelítette a békebeli paritást. A többi pénznemnél nagyobb kilengésű árfolyamhullámzás.

A belföldi piacon ma reggel bátorosan, ingadozva indul a piac. A tapogatózó hangulat miatt üzletkötés nem jött létre. Az árfolyamok a délelőtti folyamán különben névlegesen 34 lejes svájci frank alapnak felelnek meg. Erezni lehet, hogy szilárdulás áll be. Ez délelőtt lassan indul, Bukarest árut keres, ez azonban teljesen eltűnik a piacról, különösen Erdély marad áru nélkül. Folyton fokozódó szilárdulás mellett az esti záró keresleti árfolyamok: egy svájci frank 34.70 lej, egy angol font 812, egy dollár 178 és fél, egy francia frank 9.50, egy olasz lira 7.88, egy

adók és más állami követelések kiegyenlítésére

is elfogadják.

Nálunk még nem foglalkoztak határozottan sem a zálogjogi fedezet kérdésével, sem pedig az Ipari Hitelügylet jogkörével az adós iparvállalatokkal szemben. Németországban a »Kötvénybank« a kötvényeket záloglevelek alakjához hasonló joghatállyal fogja kibocsátani s ezeket megfelelő dologi és javak és értékek teljesen fedezni fogják. A kötvények pedig zálogjogilag minden más zálogjoggal szemben elsőbbséggel fognak bírni. Az Ipari Hitelügyletről azt tudjuk, hogy mint az állam által életrekelített és állami támogatással működő intézmény önmagában hordja mindazokat a hibákat és egyoldalúságokat, melyek állami gazdasági intézményeinket is jellemzik. Csak nemrégiben mutattak rá arra az egyoldalú irányra, melyet eddigi működésében kifejtett, mikor statisztikai adatokkal igazolták, hogy a Hitelintézet mennyire favorizálja s egyoldalúan aránytalanul nagyobb támogatásban részesíti a regátheli vállalatokat — mint például az erdélyieket. Tartani kell attól, hogy ez az egyoldalú szempont fog érvényesülni a kötvényekkel való operálás alkalmával is.

E szempontok miatt kívánatosabbnak lát szanék az a megoldási mód, mely az ügyek intézésére szélesebb körű gazdasági érdekeltiségeknek biztosít befolyást s lehetőséget nyújt arra, hogy az ügyek intézésére

erdélyi pénzügyi intézményeink

is befolyást gyakorolhassanak.

Németországban például az ujonnan alakuló kötvénykibocsátó bank részvénytársaság gyanánt alakul meg, a részvényesek pedig a bankokból és az ipari vállalatokból kerülnek ki. A vállalatokra nézve pedig kevésbé kívánatosnak kell tekintenünk az állami irányítás mellett és sokszor túlzott egyoldalúsággal dolgozó Hitelintézet működését, amelynek a kötvénykibocsátással és elhelyezéssel nemcsak arra nyílik alkalma, hogy a kamat és törlesztési viszonyokat szabályozza, hanem módot nyer a vállalat ügyeibe való beleavatkozásra azzal, hogy joga lesz a szelvények beváltásának ellenőrzésére.

cseh korona 5.34, egy lejért 392 osztrák, illetőleg 425 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zárlattól való eltérések). Zárás. egy dollár 519.75 (—25), egy angol font 23.37 és fél (—5), száz francia frank 27.15 (—10), száz olasz lira 22.59, száz cseh korona 15.47 és fél (+7 és fél), száz dinár 7.42 és fél (+7 és fél), száz rachimha 3.77 és fél (+2 és fél), száz lej 2.92 és fél (—2 és fél), tízezer magyar korona 0.68, tízezer osztrák korona 0.7325, száz járadékmárka 123 és fél.

(—) Budapesti értéktőzsde. A pénteki tőzsdénapon élénk üzletmenet szilárd irányzattal. Zárati árfolyamok ezrekben: Magyar hitel 435, Osztrák hitel 155, Salgó 465, Rima 125, Déli vasút 60, Államvasút 440, Kohó 320, Atlantika 17, Kőszén 2800, Papiripar 34, Nasici 2090, Szlavónia 75, Földhitelbank 212, Viktória malom 220, Kereskedelmi Hitelbank 23, Pesti Magyar Kereskedelmi 1075, Beocsini 820, Urikányi 760, Lipták 20.5, Schlick 46, Brassói 350, Baróti 2.1, Cukoripar 2175, Klotild 42, Temesi szesz 215, Hungária műtrágya 65, Olasz-bank 23.25, Angolmagyar 43.5, Leszámitoló 67.5, Magyar-Cseh 20, Nova 141, Kronberger 13, Közúti 57, Csáky 12, Magnezit 1600, Viktória butor 3.6, Ofa 485, Malomsoky 7, Pesti Hazai 2940, Fegyver 915.

A NAGYON SZÉP FÉRFI

Jeanne Marni regénye

Franciaából fordította: Halász Gyula

— Epen most kértem rá, vetette közbe a házigazda. Feleségem követ gyanánt küldött és remélem, nem lesz visszautasításban résznünk.

Lassanként elhalt a zaj. Pierre Silva, aki most már egyedül állt a kandalló előtt, meg simította a homlokát gyűrűkkel telerakott ujjával és határozatlan hangon mondá:

— Mit szavaljak? Igazán nem tudok semmit... Hacsak nem valamit a szülőföldről, egy románcot, zene nélkül... És olvadó, harmónikus hangon elszavalta a Bianchinát:

Sápadt kicsi orcáskáid szerelmessé tesznek mindenkit. Jázminvirághoz hasonlitasz, melynek fehérsége megszédít.

Es mialatt ezeket mondta, mintha egyorám nézett volna, s én zavarodottan, anélkül, hogy tudtam volna miért, elpirultam. Aztán, majdnem megszakítás nélkül egymásután szavalta a kedvelt francia költők verseit.

Ahogy zavaromból felocsudtam, jobban szemügyre vettem, s megállapítottam, hogy nemcsak a társaságban, de valamennyi ismerősim, sőt minden férfi közt, akit idáig láttam, a legszebb, nagyon szép férfi. Elsősorban a magas, erőteljes természetű arányos arc, melyről kellemes, sugárzó tekintet, egyúttal a magával való megelégedettség érzete áradt; aztán a szőke bajusz alá rejtőzött finom piros száj, kicsi kegyetlen fogak; arányos kezek és lábak, széles vállak, egészben jól gondozott, elegáns, hódító külső.

Egy kicsit elvonultam az árnyékba és székre ültem, midőn egyszerre csak, kiszakítva magát az érte rajongó hölgyek gyűrűjéből, odajött hozzám:

— Egyedül? Nem is gratulált a szaválsomhoz, tán nem volt megelégedve?

Mialatt ezt kérdezte, az arca olyan unott volt, hogy szinte ezt válaszoltam:

— Valóban, uram, nem nagyon tetszett.

De szerencsére megtartóztattam magam és ép az ellenkezőjét, azt mondtam, hogy a Bianchina dalt elragadóan találtam.

— Ah! — mondá — nem képzeli, micsoda örömet okoz nekem e pillanatban, holott ez a dal kinos emléket ébreszt bennem... Egy előkelő családból való, bájos, fiatal, boldos leányka! Szegény, kicsi örült szerelmem, egészen a Bianchina-féle... De egészen...

Ez utóbbi szavakra a szemem eltakarta, mintha könnyeit leplezné, de előttem, nem tudom miért, tettetésnek és nagy rossz ízlésre való komédiázásnak tetszett ez a látszólagos felindulás.

— Édes anyja nem szándékozik önt a színipályára adni? Kérdezte pillanatnyi csönd után, látva, hogy nem intézek hozzá kérdést.

Óh, dehogy és nem is óhajtom, mert borzasztóan félénk vagyok és ez a legnagyobb hiba lehet a színpadon.

— A legnagyobb! Pedig kár; az ön szelíd és áhítatos Madonna-arcával bámulatos közvelenséget tudna kifejezni. Aztán a hangja bájosan lágy, hajlékony, jól árnyalt; hasonló értékek legfeljebb csak egy Suzanne Reinbergben találhatók nálunk. De a Comille-színházra valószínűleg szegény, s ezt szomorúan és nem tréfakép mondom, hogy a Lázadókban kénytelen vagyok heves szenvedélyt tanúsítani egy negyvenöt éves bakfis iránt, aki az anyám lehetne! Ah! A színész mestersége nem olyan, mint gondolják... Mennyi tévis néhány virágról!

Nem tudtam, mit válaszoljak és csak bambán néztem rá, mire, erőltetett egyszerűséggel, egy csoport férfi közé vegyült, akik közül alakra és szépségre egyaránt kimagaslott.

Másnap, anyám, aki Lyes doktorral az előre megbeszélte látogatást tette, elragadtatva jött haza:

— Nagyon kedves volt, — mondá. Teljesen megnyugtató. Csak egy egészen könnyű kezelésre van szükség és e miatt a festést is zavartalanul folytathatom... Képzeld, kinek az arcképét akarom megfesteni a Szalon számára?

— Remélem, mondtam nevetve, nem a doktorét?

— Nem, hanem azét a fiatal szép színészt, a Silvát. Gyönyörű feje van. Ma ott láttam Lyesnél, s megígérte, hogy holnap ülni fog nekem. Az orvos is vele fog jönni.

— Az én arcképetem bezzeg nem akartam megcsinálni, mondtam irigy szomorúsággal és ezét a színészt megcsinálod?

(Folyt. köv.)

VASÁRNAP

Nagy Zoltán:

Vadludak

Hallottad már?

A télutón s kora

Tavasszal, hűvös éjjelen, ha sár
Csillan az utcán s vézna fák sora
Magányos sétán elbúsulva vár
S már ködbe vesztek utcák és utak
S kísért emléke régi könnyőzőnnek
A láthatatlan ég mezőjén jönnek,
Jönnek a vadludak!

Az ágakon

Fehérlik dér s dara,

Az ég fölötted elterül vakon

S fent úszik távol tájak madara,

Mint elsötétült pusztá tavakon.

Füledbe zúg sásos, nádas mocsár,

Rab sóhaj nyitja észrevélen ajkad

S fejed fölött a vak sötétben jajgat,

Jajgat a vadmadár!

Csak rémlik, oly

Halkan s halón zenél

S riad s elül mint elfojtott sikoly

Szűmmög a hang mint nádon messzeszél.

S már telnyűzsögszázemlék, hangyaboly,

Mit multad rőt avarja rég takar...

— Csak kő van itt, se víz, se nád, se erdő,

— Vadludak! az égbolton kesergő

Kiáltás mit akar?

Talán, talán

Gyűrűzdött itt a tő

S zengett a rét a békák bús dalán

És golya sétált, melynél hallgató?

Tán őseitök itt költött hajdanán

S a régi nádasat érzitek? Mocsár

Volt itt a házak helyén? Ó talán a

Honvágynak lep meg titkos ősz talánya,

Vándorló vadmadár!

S ó mért riaszt

Engem bus hangotok?

Mi kényszerít remegve lesni azt?

Talán száműzött régi vágy zokog

Szivem felett, mely nyugtalan virraszt?

Tán tarlóján fakadnak könnyutak

S kiirtott nádas zúg itt bent és ében

Egén elűzött vágy jajong az éjben

Mint fent a vadludak?

CHOI NOKY LÁSZLÓ:

Lullabáj hercegkisasszony.

A többiek fanyarul összedobták a kártyákat, — úgy játszottam, mint a suszter. Utimóra elfogták a pagátomat, zajongtak és vitakoztak, de én csak néztem egykedvűen ezt a kétnemű figurát, nem hagytam nyugton az ernyedt töprengés: hogyan lehet valakinek kedve ezen a forró nyárl délutánon is féllábon ugárandozni és a hangszerét pengetni.

Ledobtam a lapot és kiléptem a lugasból. Valahogy úgy volt, mintha valaki rémesen fejbeütött volna és csak bárgyun, félig eszméletlenül ténferedtem volna jobbra-balra. Talán a levegő tette, maga a vidék, ahol a harmadik napot töltöttem akkor, miután a nagyváros színei és hangjai hosszú éveken keresztül beleették magukat a pórusaimba. És néha, ok nélkül, a sirás fojtogatott, hogy csak az utolsó pillanatban tudtam visszakapni.

A nyári verőfény izzó aranyban feküdt a tarlókon; a folyó völgye felé fordultam, az árnyas fák alá, amik mögött ott zöldelt a szőlős hegyoldal. Láttam a hegyek lilaszínű boltozatát, a sötét völgyeket: a vidéket, felette az összetépett menyasszonyi fátyol hófehér rongyaihoz hasonló felhőkkel.

A folyó sötét tükrén árva gally himbálózott, akkor eszembe jutott a régi ügy, hogy mi is így himbálózunk az élet tengerén. — Nagy baj a vidék — gondoltam, — rövidesen hogy elintézi a embert! — Ugy emlékszem, hogy zötyögve nevetgéltem de ennek sem volt semmi értelme.

Egyszer valaki messze, meglehetősen messze elkiáltotta magát:

— Lullabáj!

Hirtelen lehunytam a szememet, mert ezt a különös nevet valahonnan ismertem. Nemcsak a Szentivánéji álomból, hanem valahonnan máshonnan is. Egészen biztosan.

És a fülem dobján nyomban ezután az elhangzott hang emléke kezdett dobogni, ami olyan, mint a szétszakadt szerelem: duzzad, összerogyanik, azután újra kivirágzik, de él. — Lullabáj!

Ugy hangzott, mintha nagyszerű gyászmenet indult volna és a rendező éppen most kiáltotta volna, hogy mehetnek már. De úgy is halatszott, mintha a földökli kiabált volna segítség után. Végre már ugylis, mintha voltaképpen senki sem kiáltott volna, csak a szomorúság csavarodott volna ilyen zengzetes formába. Pedig valaki feltétlenül kiáltott.

Megindultam a folyó völgyén felfelé és nemsokára tisztásra értem, amit addig nem ismertem.

Parasztformájú, de mégis valami tekintélybeli polgár jött velem szembe és megemelte a kalapját. A tisztás tulsó oldalán pedig lebontott hajó, pompás leányka állt és mozdulatlanul nézte a lángoló eget.

— A magáé az a lány ott? ... És mi baj van vele? ... Miért áll ott olyan mozdulatlanul?

— Az a lány ott? — kérdezte a tekintélyes, — hát az nem az enyém! ... Nekem ilyen lány nem is kellene, mert nincsen neki ép esze! ... Csak danol, meg nézi az eget! ... Az a lány ott a hercegkisasszony.

— Hercegkisasszony?

— Igen! Ugy, ahogyan én herceg vagyok! A tekintélyes nevetett.

— Hát akkor kinek a lánya? — kérdeztem.

— Az csak a jó Isten tudhassa! Lullabáj hercegkisasszonyt vagy tizenöt évvel ezelőtt itt találták a mályvák, meg a violák között, ennyi az egész.

— És honnét kapta ezt a különös nevei?

— Ő maga mondta egyszer, még csecsemő korában.

Amikor újra hallottam: Lullabáj, a szemem egy pillanatra lezáródott. — Honnan, honnan ismerem én ezt az édes, ezt a különös nevet?

Ahogy újra feltekintettem, a tekintélyes polgár már ott baktatott a fák alatt. Vissza sem nézett többé, az ilyesmit nem engedti a tekintély.

Átment a tisztáson, odaléptem a leánykához, megsimogattam az arcát és azt kérdeztem tőle:

— Édes kis Lullabáj, miért vagy olyan szomorú?

Nem felelt, csak belenézett a szemembe azurkék szemével. Némán és szomorúan, mint Krisztus nézhetett az égre a keresztről.

És abban a pillanatban emésztő szerelem, tikkasztó vágy fogott el utána. Körültekintettem, — egyetlen lélek sem volt sehol. Hirtelen átöleltem a derekát, megcsókoltam az arcát. Ő pedig meztelen karjait a nyakam köré fonva izzó ajkát rátapasztotta az enyémre, azután hirtelen megfordult és futni kezdett.

Kitártam utána a karjaimat, hívni akartam, de a torkom összeszorult. Csak a szívem szilaj tánca és a vérem zajlása dobolta rímánkodva:

— Lullabáj! ... Lullabáj!

A tisztáson szellő szalad keresztül és megzörrentette a sárguló falombokat. És ahogy a csilingelő zörgés elhalt, a gyilkos szomorúság szétterjesztette felettem lángoló szárnyait. Lullabáj hajcsokra akkor tűnt el az embernyi szőlőfűrtök mögött. Eltűnt előlem örökre.

Bódultan mentem baza; nem tudom a nap többi része hogyan szállt el felettem. De hajnalban hirtelen felriadtam és akkor feltárukt előttem Lullabáj titka.

Visszaemlékeztem rá, hogy tizenöt évvel ezelőtt álmod láttam: violacsokor állt előttem és a dus virágok közül Lullabáj hercegkisasszony mosolygott felém, akit addig nem is ismertem. Réámmosolygott, aztán bucsut intett. És a csokor egy hófehér hajszálal, az én első fehér hajszálammal volt összekötve.

Szinte delelőre járt már a nap, amikor újra felébredtem. Csahogy akkor már nem tudtam, hogy a violás álmod valóban tizenöt évvel ezelőtt láttam-e, vagy csak azon az éjszakán? De az ilyen fájó, megoldást soha nem

találó titkok olyan édesek és bódítók, mint a mákony.

Délután közönyös hangon megkérdeztem a partnereimtől, hogy ki is voltaképpen a kis Lullabáj?

Unottan vonták a vállukat, legyintettek a kezükkel, mint akiket a más dolga nem érdekel. Haragudtak rám a tegnapi ügyetlenségem miatt. És ha őszinte akarok lenni, be kell látnom, hogy teljesen igazuk is volt. Aki nem tud kártyázni, az ne kártyázzon.

No, mindegy. Majd lesztek még ti is szomorúak és tétovák, ha megöregeszték s a reményeitek elszálltak. Ti, akik ezt olvastátok.

NAGY LAJOS:

A pesszimista

Klug Frigyes dudorászva ballagott a köruton. Nem a Canio keservét dudolta, sem a Cavaradossi életsiratását, hanem a Carmen toreador-áriáját. Tehát semmiesetre sem volt rosszkedvű. De találkozott Kanyaróval. Hogy vagy? — Hogy vagy? — kérdezték egymástól. Kanyaró még többet is kérdezett:

— Igaz, hogy megnősülsz?

— Azt mondják, — válaszolta Klug Frigyes félhumorosan.

— Nagy bátorság kell hozzá, — vélekedett Kanyaró.

És anélkül, hogy Klug arra megkérte volna, figyelmeztette őt a házasság életveszedelemre. A megélhetés kettőzött, sőt sokszorozott gondjára, a másokért, feleségért és gyermekekért is elviselendő aggodalmakra. Hát ha csalatkozik az ember a nőben, hát ha megunja az ember a feleségét, hát ha mást szeret meg halálos szerelemmel. Hát ha az asszony válik közömbössé a férje iránt. Meg egyáltalában most is szereti-e? Mert a nőről soha sem lehet bizonyosat tudni.

— Szép idő van. Bár kissé tulságos a meleg, — állapította meg Klug Frigyes.

De Kanyaró Budapesten tanulta ki a társadalmi érintkezés tudományát, tehát folytatta, amit megkezdett:

— És hallom, hogy Teél Jolánt veszed el feleségül.

— Igen.

— Megbocsátasz ugy-e, az indiszkréciónak, de hiszen tudod, hogy jó barátod vagyok, menyasszonyod ugy-e idősebb, mint te vagy?

— Kérlek, kedves Kanyaróm, tudom, hogy jó barátom vagy, de engedj meg most már, hogy ez és a többi mind, ami még e tárgyhöz tartozik, a mi hadititkunk legyen, enyém és menyasszonyomé.

— Kérlek, — szölt Kanyaró megzavarodva, — bocsásd meg, ha kellemetlen voltam. Valóban szép idő van, de félek, hogy eső lesz...

Tíz perc múlva elváltak, Klug Frigyes valami dolgát intézte el egy kávéházi emberrel, amikor visszafelé ment, megint dudolt, de most semmit se dudolt, hanem összevisszaságot dudolt, amit csak úgy rögtönzött, aminek nem volt se füle, se farka. Így dudolt, jelölül annak, hogy hangulatának egységes színe föl bomlott, mintha valami ideges nyugtalanság bántotta volna.

— Á-á-á! Kezét csókolom. No, szép emberek maguk. Soha nem lehet látni azt a haszontalan Frigyeset. Persze, mióta megnősült, mindig otthon ül. Könnyű is annak, akinek ilyen szép felesége van. Hogy vannak mindig? Mit csinálnak? Már csaknem félesztendeje, hogy egybekeltek. Mi van a kisbabával? Idestova már lenni kéne egynek...

— Lesz is, — felelte Klugné a szünet nélkül hadaró Kanyarónak.

— Biztos?

— Egész biztos.

— Mert nem látom semmi...

— Maga csacsi. Majd meglátja azokat is, nemsokára, az... előjeleket.

— Megengedi, hogy egy kicsit elkísérjem?

— No jöjjön! Hazafelé tartok.

Egymás mellett lépdelték, egy-két percig nem beszéltek. Kanyaró, mintha azon töprengett volna, hogy ugyan mivel is szórakoztassa most ezt a fiatal asszonyt. Aztán csak rátért a gyermekre, az ragadta meg legjobban az ő elméjét.

— És mit szeretne? Fiút, vagy leányt?
— Természetesen fiút. Isten ments, hogy leány legyen.

— No, az sem lenne baj. Fő, hogy egészséges, épkézláb emberke legyen. Borzasztó csapás lehet ám például, ha valakinek nyomorék gyermeke születik...

Az asszony összereszt. Jézus, Mária! ne beszéljen ilyent!

— Bizony. Ilyesmí történt már... Különben, hogy van az egészségével?

— Jól. Miért kérde? Soha nem voltam beteg. Talán úgy nézek ki, mint aki betegeskedni szokott?

— Ne-em. Dehogy! Hanem hát... majd fog. Nem olyan könnyű dolog ám anyának lenni, mint azt maga hiszi.

— No... hát hiszen ingyen semmi sincs a világon.

— Nono! Várjunk csak. Nem fog maga mindig ilyen flegmatikusan beszélni. A gyermekért meg kell szenvedni. És veszélyes is a-a-a... hogy úgy mondjam, a vállalkozás.

Klagné kellemetlen érzések közepette hallgatott. Kanyaró folytatta:

— A házunkban is egy fiatal asszonynak nemrégiben gyermeke született. Gyermekágyi lázt kapott, fel sem épült, egy hónap múlva szegény, meghalt.

Klagné elsápadt. Rémület öntötte el egész testét. Még a lábai is reszkettek. De egyszeriben a düh is meglepte és a keze összeszorult. Semmit nem szólt, nemsokára otthon volt, elvált Kanyarótól.

*

A Klugék kisbabája már három hetes volt. Kisleány, picike, vöröses, hunyorgó emberke, ritka, serkedő hajjal, ráncba futó homlokkal, izgékony, legtöbbször sirásba vonagló arcocskával. Nagyjában szabályos volt az egész teste, minden részecskéje külön-külön, olyan átlag emberapróság volt, furcsa, groteszk látvány, nem lehetett tudni, hogy ha majd nő és nekifehéredik, emberesedik, igazán szép baba-leányka lesz-e. A mamájának persze — aki még most is ágyban feküdt, annyira legyönygült — a legjobban tetszett a világon. A vendégek — Nyoszolyók, a fiatal Nyoszolyó és neje, akik mindig kedvességeket mondtak az embereknek, — égis dicsérték a babát, hogy ilyen szép, olyan gyönyörű, ilyen remek pólyás gyereket még nem is láttak, és hogy milyen hagy, az övék fele ekkora sem volt ebben az időben, azt is ráfogták, hogy nem is vörös, egész szép fehér.

Kanyaró is jelen volt, ő is kivette részét a nagy dicsérkedésekből, de aztán csakhamar megpengette az ő saját, egyéni hurjait:

— Vigyázzon magára! — mondta a fekvő, halavány asszonynak. — Nem szabad ám idő előtt fölkelnie.

Az asszony ijedten nézett rá s már remegett az aggodalomtól, hogy nem fogja-e ez az ember megint valami halálos nyavalyával megfenyegetni.

De Kanyaró egyelőre csak nagy általánosságban foglalkozott a világ mulandóságával és csupán ilyeneket mondott:

— Haj, haj, nehéz az élet!

Meg:

— Még egészségesnek is rossz lenni, hát még betegnek.

És hogy:

— Maga szegény asszony, maga szegény asszony...

Mikor elment és már a babától bucsuzott, megkérdezte:

— Str-e sokat?

Klug kedélyesen felelt:

— De még mennyit! Mint a rosta lika, annyit.

— Így megy ám most már vagy egy esztendeig. Hát még majd ha a fogai jönnek!... De most már megyek. Kezét csókolom, szervusz, Frici.

— Pá, — mondta feléje bágyadtan, kedveskedve a halavány asszony, ellenben szeretett volna utána löni. De hiszen alig birt mozdulni, egy rossz szót sem tudott volna szólni, még arra is gyenge volt, hogy boszankodjék.

*

Klagné hetekig betegeskedett. Aztán nagyon halovány volt, vérszegény, a haja hullott.

A kisbabával is baj volt, mert a rossz tejől bélhurutot kapott és megbetegedett. Görcsöket kapott, úgy sirt, hogy belekékült az egész feje. Klagné az izgalomtól majd megőrült. Klugot is elkapta a türelme, izgatott volt, aggódott, összevissza intézkedett s ha valami rosszul ment, dühöngött. A kisleány végre jobban lett, de egészen lefogyott. Az asszony ekkor, az izgalmak miatt ágyban dőlt, két napig feküdt.

— Majd elmentek mind a ketten nyaralni. Szereztem pénzt, elmész fiam a gyerekekkel a Balatonhoz. Akármilyen drága. Ott leszel egész őszig, rendbejöttök szépen. A gyerekeknek is jó lesz a finom levegő.

Klagné elutazott a kis babával és cselédjével. Két hónapig nyaralt. A nyaralás nagyon jót tett neki. Makkegészségesen tért vissza, a kis babának nem volt semmi baja, megnőtt, megszépült, ritkábban sirt, sokat nevetett. Az asszony is szinte tulkóvér lett, megbarnult a fűrdőzéstől, valami vére is lett. Vidám volt, nyugodtan foglalkozott a babuskájával, sőt... amikor betoppant Kanyaró látogatába, még őt is örvendő fogadta. És csodák csodája, Kanyaró, mintha csak ezt honorálta volna, egészen okos és hasznos dolgot mondott:

— Meg kell szigorúan parancsolni a cselédnek, hogy a bölcsőt csakis a járdán tologassa, soha kocsiútra ne térjen, uccán át nem szabad mennie, mindig csak ebben a négyszögben sétáljon: a sarkig, ott a kis S... uccán a körutig, ott a K... uccáig és ismét tovább eddig a maguk uccájáig és a kapuig. Ezt megteheti hatszor is, ezt az utat, mindig csak ezt a négyszöget, de át valamelyik uccán ne merjen menni. A gyermekére csak az anya maga tud vigyázni, ilyen ostoba kis parasztleányban nem szabad bízni.

De még mielőtt elment, mégis csak azt fejtegette, hogy ha már gyermeke van egy házaspárnak, akkor legyen legalább három. Azért, mert akkor egynek az elvesztését könnyebben elviselik.

— Jó, jó, de minek magyarázza ezt nekünk és most éppen, a fene egye meg őt! — mondotta azután dühösen Klagné az urának.

*

Vasárnapra Kanyaró ebédre volt hivatalos Klugékhoz. Jó ebéd volt, mindnyájan jó étvágyal ettek, sört is ittak, nevetgélve beszélgettek, Kanyaró is sokat viccelt, kitért belőle a lappangó duhaj. Most szinte tetszett Klagnénak, barátságosan koccintott vele és kacagva, némi célzással így szólt hozzá:

— Mégis csak szép az élet!

— Ezt megszavazom. Most megszavazom, — mondta Kanyaró.

Ebéd után a babával mulattak.

— Hogy megszépült! — csodálkozott Kanyaró. — Gyönyörű kis gyerek. Bár sohse lehet ilyen kicsinytől tudni, hogy milyen lesz később. Egy nőrokonom egész hét éves koráig csodaszép volt, szépségdíjat is nyert gyermekversenyen, mégis egész ordináré arcu nő lett belőle, inkább csunya, mint szép.

— Eh! Ez szép kis leány, a Klug Erzsike és punktum. Ha nagy lesz, még szebb lesz. Ugy-e leányom? — mondta Klagné határozottan, erélyesen.

— Hát hisz nem azért mondom, — védekezett Kanyaró. — O bizonyára szép lesz, hisz a szülei is szépek... Csak az isten tartsa meg. Addig még sok idő van hátra, és egy gyermeket annyi veszély fenyeget. Először a fertőző, szörnyű gyermekbetegségek... Borzasztó! Aztán... éppen most olvastam egy kimutatást a gyermekhalandóságról, amelyben...

Klagné éktelen dühbe jött. Egészen elsápadt. És nyomott, visszszorított hangon most ezeket mondta Kanyarónak, szikrázó tekintetét tűzve rá:

— Hallja maga Kanyaró! Ha maga még egyszer azt meri mondani, hogy ez a kisleány meghal, vagy egyáltalában meghalhat, vagy hogy akár én, akár az uram valaha is meghalhatunk, vagy hogy nehéz az élet és hogy mindenkét érhet baleset, — akkor én akármit, ami a kezem ügyébe esik, felkapok és azt úgy vágom a maga fejéhez, hogy ezer darabra török. Bocssáson meg kedves Kanyaró, nem volt más mód, ezt már egyszer így meg kellett önnek mondanom.

CSERMELY GYULA:

A gyermek és a rózsza.

A vicéné Mariskája — alig hét éves helyes kis leányka volt — egy szál rózsát lopott a virágáros kofától a sarkon és bemenekült vele a kapu alá. Még nem tudta, hogy nem szabad lopni, hogy lopni: bűn, de csak azért nem tudta, mert eddig még sohasem lopott s így hátbaütést sem kapott lopásért, sem fülcibálásban nem volt miatta része.

A kapu alatt megkérdezte tőle egy kis fiú, hogy minek neki a rózsza? Menjen ki vele az uccára és adja el; kap érte ezer koronát is és a pénzzel majd cukorkát vehet. Így tett már ő is nem egyszer.

Mariska erre ki is ment; feszesen elre nyújtotta karját, úgy tartotta kezében a rózsát és egy jóképű néninek kínálta. Nem szólt semmit, csak a kérő szeme mondta: — vegye meg.

De a jóképű néni sem szólt semmit, csak kifelé görbítette félkarját és elhárította magától a kis toladót.

Másik néni kínált meg a rózsával s most már félő hangon elszepegette: — vegye meg, de a másik néni csak nevetett rajta, mondván: — ha virágot akarok venni, nem tőled veszek, te kis szurtos... erigy.

Most két csodaszépen öltözött szép néni jött és Mariska elébük állt a rózsával. — Tessék megvenni ezt a virágot, — könyörgött, mert már szeretett volna cukrot venni az árán.

A néni szintén haragosan ránéztek és otthagyták az aszfalton, rózsástul. — A koldulás legujabb fajtája, — szól továbbmenőben egyik néni a másikhoz. — Mint a gyufás ember a kávéházban... ösmerem.

Mariska csak ezt értette: koldulás — meg is ijesztette, meg is szégyenítette ez a csunya szó — s hogy az asszonyoknál sehogy sem volt sikere, egy urat kínált meg a rózsával, hogy vegye meg. De ez megfricskázta a kis lányt és ráförmedt: — ugy-e loptad ezt a virágot, te haszontalan!

Mariska szívecskéje megdobbant; ijedten el szaladt, be egy házba, majd pár perc múlva onnan egy másikba. Mert látta, hogy ki jön egy ember s hátha ez is úgy ráordít s neki fricskát ad?

A harmadik kapu alatt megpihent s itt ébredezni kezdett lelkecskéjében a sejtés, hogy valahol ő elhibázta a rózsával. Mert hogy lépésről lépésre zordabb lett előtte az élet; hogy fricskát kapott miatta és azt mondták rá, hogy ő koldul. Az eredendő bűnig, a lopásig, már nem ért vissza a sejtése.

De mit csináljon most ezzel a rózsával? Más néikkel próbálkozzék, vagy más bácsikkal? Vagy menjen haza, de előbb dobja el? Kár érte, hisz olyan jószagu!

Ahogy kióvakodott a kapu alól, jószágos nézésű öreg papbácsit látott, amint ott sétált. A papról aztán eszébe jutott a templom, a templomról az istenke, ki ott lakik és az istenkéről sok néni és sok kis lány, aki virágot visz Istennek a templomba.

A papból indult ki és a paphoz tért vissza e gyermeki gondolatok láncá. Mert Mariska odaállt a pap elé, feléje nyújtotta rózsáját és bizalommal és bátorsággal ezt mondta:

— Pap bácsi, kérem, tessék odaadni a Jézuskának ezt a virágot.

A pap ezen fölötte megindult. A hitetlen Pesten darabka vallásos poézis! Olyan meleg lett tőle a szíve, mintha maga az Isten simogatta volna a kezével.

És az öreg pap, ki ugylátszott csak a felnőttek életét ősmerte a ki csak az utolsó állomását látta a felajánlott rózsának, de indulási stációját nem is sejtette: tévutra vezető-dött a gyerekekkel. Átvette a rózsát, megsimogatta Mariska arcát és azt mondta neki: — no, helyes kis leányka vagy, bogárkám. Jer, veszek neked cukrot, amiért rózsát küldesz Jézuskának a templomba. Vett is neki csokor-ládát, simát is, mogyorósat is egy-egy szeletet, azután elengedte, szeretettel megpaskolván az arcát.

Mariska lelkéből ez a váratlan fordulat egyszeriben kitörölte mindazt, ami öt perccel

előbb még oly nehézze tette az ő kis lelkét. — Hát, aki rózsát küld az istenkének, az cukrot kap? — gondolta örömmel. És odabujva a virágáros kofához, hamar még egy rózsát lopott és elpárolgott.

Sz. SZIGETHY VILMOS:

Az új magyar irodalom

I.

Az új magyar regény megszületését kíváncsian várja mindenki annak a problémának elődével együtt, ha vajjon alkalmas-e a mai atmosféra, az emberi lélek állandó zaklatottsága az értékesebb alkotásra. Egy kissé félbolondok vagyunk valamennyien, tespedő régi nyugalomunkban megzavartak, következőleg az életünk tükrét mutató irodalom is ebben a jegyben kénytelen megfoganni.

A háború körülbelül semmi jót nem hozott. A limonádé ízű, pillangó életű alkalmi darabok arra se voltak jók, hogy szórakoztassanak, épp ilyen sajnálatos eltévelyedésnek kell minősíteni azokat a szépirodalmi műveket, amelyek a háború témájába kapcsolódtak.

Még Gárdonyi Géza némelyik régi regényében is zavarólag hatnak azok a részek, amelyekben aktuális, élő személyeket, politikusokat, művészeket említ meg, minden szükségyszerűség nélkül. A regény meséje legyen valóban mese, távol álló mindennapi életemtől, szóval épp azt találjam meg benne, aminek a hiányát érzem.

Azt hiszem, semmiképpen sincs ezzel elentében az a tétel, hogy az író lehetőleg a saját korának hangulatait köteles megörökíteni. Legfőbb szemérmesteskedik, mikor régi idők színhelyét választja vadászterületnek. Ugy érezzük, hogy az író mélyebben jár, választékosabb eszközöket használó riporter. Nem csak új és újdonságként ható események nyers anyagát dobja a látni vágyók elé, hanem megokolja, magyarázza, igyekszik javítani, elrettenteni a tanítómester sokszor kellemetlen, vagy nehézkes tendenciája, főleg az aktuálítás zavaró hatása nélkül. Formája, ható eszköze, a mese ami már önmagában véve távlatot jelent. Ha napi szorongatásaim elől menekülni akarok, pihenetők a mese, amely szebb világot mutat, mint amiben részem van. A mese narkotikum, boszorkányok közül tündérekhez vezet s megajátítja hitemet a jó emberekben, megvilágosztat elkeseredésemben.

Friss eseményeket nem lehet szépirodalommal olvasztani. Az olvasó akárhányszor többet tud belőlük, mint az író s így hiányzik a fölény, az elhíttetni akaró szándék. Szabó Dezső hatalmas alkotásával, a kivételes erejű „Elsodort falu”-val több ellenséget szerzett, mint tisztelőt, talán éppen azért, mert elment a realitás végső határáig s ahol javítani akart, ott tulzott. A távlat, amit nem nélkülözhet a szépirodalom, majd csak néhány évvel később emeli ki diadalmasan ezt a nagy magyar regényt. Ma még közel vagyunk hozzá, amiként hogy benne élünk egy olyan korban, mely indulatokban, problémákban egyaránt bővelkedve egyetlen egyet sem oldott meg. Ellenkezőleg, összezavarta mindazt, amit eddig megéltünk, tapasztaltunk. Az emberi életben olyan rendkívüli arányú eltolódások történtek, hogy alig van valaki a helyén, minden forr és kavarg s a lelkek a legnyugtalanabbak. Ma rám süti a született erkölcsien, hogy nem tudom, mi az erkölcs; az analfabéta a tömegek előtt tesz neveléssé, azt állítja, hogy ostoba vagyok s vakmerő kézzel egyszerre rontok le mindent, amit becézgetve, csiszolgatva sokáig építettem. Védekezni nem tudok, mert az ő ereje a nagyobb, módszere a jobbik, nekem csak a gyáva szemérem adatott. Gyöngye a mellem, fáj az ordítózás, de ő ebben gyakorolta magát. Az én könyököm évek óta csontos, mert a konjunktúra az ő erős csülkeire rakta rá az izmokat, — hát mit írjak, hogyan írjak és kiérek? A pusztában kiáltó szó kétezer év óta nem talált fülekre, a fülekhöz vezető kedves szó ma félarasztványról érkezik, az ön-szájakból. S amíg ez bizonyítja a népszerűséget, addig nem érkezik meg a tetszhalálra ítél irodalom. Annál nagyobb anyagot kap azonban majd egyszer a jelenből.

II.

Új magyar író azért sokkal több van, mint bármikor volt. Az Athenaeum körül csoportosul-

nak, azaz hogy Az Est, a Magyarország és a Pesti Napló gyűjti őket össze. Elsősorban az ifjúság jellemzi őket, lobogó sörényű gyermekek, akik minden írásukat az Athenaeumhoz viszik s ott a jelentékeny részét ki is adják.

Irodalmi körökben sokszor fölmerült már a vitás kérdés, hogy miért nem rostálnak jobban, hiszen az anyagi mód, amely valorizáltan is tekintélyes honoráriumot tud adni, azt nagyon is megengedhetné. Mi azt hisszük mégis, hogy a vállalatnak, közelebbről az ügyet nagy fáradsággal felkaroló Mikes Lajosnak, van igaza. Látnivaló, hogy a mai magyar irodalmat akarja bemutatni, az új idők tehetségeit, felbukkant tollforgatóit a közönség elé tárni, mintha azt mondaná:

— Én csak helyet biztosítok nekik, módot nyújtok a bemutatkozásra. Soha ilyen teljes demokrácia nem volt, méltóztassék parancsolni, közönség, kit ítélisz te maradandónak. A selejteke úgy is elhull utközből. Ne hidd, hogy minden betűvel általánosítom magam, ami a hasábjaimon megjelenik. Szó sincs róla, hiszen szélsőséges politikai ellenfeleink épp úgy érvényesülhetnek nálunk, mint a mi híveink. De látnod kell, hogy mit termelt ki a tíz éves vérzivatar.

Tisztán látni még alig lehet. Olyan magyar író, aki egyszerre megkapja a lelkeket, alig egy-kettő bukkan fel. Maga az irodalom is, külső forma tekintetében, két véglet között mozog. Az egyik Az Est kurtja, alig száz soros története, hangulatképe, színfoltja, a másik a regény. Ezeket a rövid dolgokat a kényszerűség hozta divatba, amikor a magyar papírinség a nyomorúságig csökkent, a lapok redukált terjedelemben voltak kénytelenek megjeleníteni, viszont, hogy egészen el ne veszítsék az olvasóikat, kénytelenek voltak szépirodalommal is szolgálni. Az állapotok később javultak, de a rövid írások divatban maradtak.

Nagyobb novellát csak a Magyarország és a Pesti Napló tud közölni, de ezek se hasonlíthatók a régi idők novelláihoz, amikor — egy pillanatig se védve a terjengősséget — mégis csak kerek, az igazi novellát egyaránt a közönség és az irodalmi tanítás szempontjából értelmező művek jelenhettek meg s nem volt hátrány, vagy főbenjáró kérdés hogy nyolc vagy tizenkilenc tárcaláb terjedelmet foglal-e el? (Folytatjuk).

TERSÁNSZKY J. JENŐ:

Hermin kisasszony áldozata

A főjegyzőék kétségbe voltak esve. Vakációra lejött hozzájuk kis unokájuk Pestről és a család úgy határozott, hogy ott végezze el a tanévet, a városbeli, jó hírű nevelőintézetben.

Helénke, vagy ahogy hívták, Lala, kissé akaratos s elkényeztetett lányka volt, azért látták jónak számára a kitűnő intézetet. Ő neki magának azonban semmiképp sem volt inyére s jobb szeretett volna visszamenni Pestre.

Pedig egészen értelmetlen volt. A vakáció alatt nagyon jól érezte magát nagyszüleinél. Egész csapat ifjú barátját és barátot szerzett a városban s csak a családi végzés állt bele egyszerre a makranc. De hát a kény szernek engednie kellett.

Már most, a nagyszülők a tanévnek harmadik napján azt az értesítést kapták a intézetből, hogy legokosabb, ha önként kiválasztják beöle Laácskát. Magyarán pedig a kék leveleket volt csatolva:

„Várom este hatkor, millió csók, imád Sándor.”

Ezt a levelet a legszigorubb tanárnő vette el Lalától óra alatt s köztudomású volt a városban, hogy hasonló kihágásért már megintek tavaly két növendéket a földnevelő intézetből.

Ekkora botrány! Az öreg főjegyző, neje együtt kétségbe volt esve. Most mit mondjanak a nagyszülőknek és lányuknak, akik Pestről a gonjakra bírták gyermeküket?

Lala azonban, minden korholásra konok durcás halgatással felelt. Annak a bizonyos imádó Sándornak sem bírták kiszedni belőle a közelebbi kilétét s egyáltalán alig mutatott illendő töredelmet botlásán.

— Így is kiszekálna az a tanárnő előbb utóbb az intézetből. Első perctől kezdve lát-

tam, hogy engesztelhetetlen ellenségem. Megyek haza.

Mindössze ennyi volt véleménye a dologban.

Természetesen a jó nagypapa és nagymama, nem tudott belenyugodni a dolog ilyen elintézésébe. Csupa sápitás, nyugtalanság és tanácskozás volt az egész ház.

Végre a szorongatások közepette a főjegyzőnének egy utolsó mentő ötlete támadt.

Kisebbik lánya, a Lala nagynénje ott volt a háznál. Helénnek hívták őt is. Lány volt még, még azaz, hogy vénkisasszony. Közelebb volt a negyvenhez, mint a harminchoz s nem sok reménye mutatkozott, hogy valaha férjhez megy.

Pedig nem volt csunya, még most sem s amellet szelid, szerény, jóságos. De Isten tudja, hogyan kerül el a férfivágy ép ezeket a kedves, melegsívű teremteseket.

Elég az hozzá, hogy édes anyja is a Helén kisasszony áldozatkész és engedékeny lelkére alapította a csávából való mentőtervét.

— Édes Helénem! vetette fel előtte. — Tudod mit lehetne tenni? Neked ugyszólván jóbarátod az igazgatónő. Neked kell elmenned nozzá.

— Dehát mamuska! Ha egyszer apusnak megmondták már, hogy a növendékek miatt nem maradhat meg Lala náluk. Tavaly a másik két lánynak sem bocsátottak meg ilyenért.

— Jó, hát várj, mit gondoltam, — szölt a főjegyzőné. — Te most így is Pestre kérsz, Lala anyjához a jövő nyárig. Ki nem felejtene el addig ezt az ostobaságot? Hát nézd az a levél: „Édes Helénkém!”-nek volt csak címezve. Hát ha nem Lalanak szólott volna? Csak úgy vitte magával az órára. Értesz már?

— Ó igen! — Helén kisasszony mindjárt tisztában volt, miről van szó. Neki kellene tisztos öreg lány fejével magára venni, hogy őt biztosította a titokzatos Sándor a millió csókról a találkán. De aztán képzelhetni rég nem bolygatott szűzies borzalmait, ilyen frivol szerepben.

A maga számára bizonyára egy királyfiért sem tette volna meg Helén kisasszony, amit az ismeretlen Sándor miatt, hugocskájáért, az őregei unszolására megtett.

Mikor kijött a tanárnők szobájából, úgy érezte, hogy azt a vörösséget, ami a levélügy hamis, kinos, kényes magyarázata közben arcát ellepte, soha nem tűnteti el onnan semmi féle puderral, vagy vízzel.

De az elintézés sikerült. S Helén kisasszonyt jóságos lelkében boldoggá tudta tenni önfeláldozása.

Mindössze az esett kissé zokon neki, hogy mikor Lala hugának ünnepélyes családi jelenettel közölték amnesztiáját és az ő áldozatát vele, hát alig mutatott valami hálát érte. — Igazán érzéketlen lelkű gyermek! — gondolta róla Helén kisasszony.

De mindegy. A jó Helén kisasszony már csak azon volt, hogy minél hamarabb tul vigye nos röstelkedését a város pietykahatárán Budapest ismeretlenébe.

Ugy látszott azonban, hogy ebben az ügyben a meglepetések nem akarnak lezárulni.

Attól fogva Laácskát a szobalány kísérte az intézetbe és átment érte.

Hát pont azon a napon, amikor Helén kisasszony már be is csomagolt az utazáshoz, a szobalány egy újabb levelet szolgáltatott be a Helén kisasszony kezéhez elsőnek.

Beszámolt, hogy Lala dobta be a széknyelbe s ő mint téves címzést rekvirálta vissza a postától.

Nos, a levél elárulta ezúttal a titokzatos Sándor vezeté, nevét, sőt polgári foglalkozását Budapestre szólott: Kovács Sándor, harminceves műgyétemi hallgatónak. De egyik fele az annál szörnyűbb és kegyetlenebb rejtélybe zavarja magával a Helén kisasszony szelid lelkét:

... „Képzeld, hogy ez a vén szipirtyó nagynénim hiúsított meg mindent. És meg hiúsított, képzeld, vágnom nozzá, hogy mi a te közelebbi kiléted ebben az utatatos portierben... Ha mondja kacsanyra haza jön, akkor... Stb... Aláírás: Lala!”

Szegény Helén kisasszony! Soha életében még ilyen csunya, viasz ütés nem érte gyöngéd, érzékeny szívét.

Édesanyja valóságos sirógörcsök közt találta. De ő sem tudott felháborodásával valami értelmeset sütni ki ebből a cifra históriából. Szerencsére délben mikor Lala hazaérkezett az intézetből, még az ő makacssága sem birt ellentálni a szemrehányások és valóságok zuhatagának, ami övétől fogadta:

— Mert, — esett neki nagymamája, — azt értem, hogy fruska létedre udvaroltatsz magadnak és ezért majd külön számolunk. De azt már meg sem tudom érteni, micsoda elvetemültség, hogy vén szipirtónak nevezed nénedet ilyen hálátlanul, aki ugyszólván a tisztességét áldozta érted, hogy ki ne csapjanak az intézetből. Ennek ad okát azonnal! Miért irtad ezt?

— Hát! — válaszolt durcásan Lala, — tudják hát meg. Hogy én magam hagytam ott azt a levelet a tanárnőnek a padon és csak úgy fogalmaztuk meg Kovácsal a szövegét, mert különben nem merne ilyet írni nekem. De tudtam, hogy tavaly két lány konziliumot kapott az intézeiből ilyenért, hát azért tettem, mert akkor visszamehettem volna Pestre, ha kicsapnak. Helén néni pedig beleavatkozott, az áldozatkészségével szükségtelen!

Valóban azóta, szegény Helén kisasszony félénk érzékeny szívében még az áldozatkészség érdemében való hit is megingott.

GYERMEKVILÁG

Egy szál piros rózsa

Írta: ZSENI NÉNI
(Folytatás)

A medve látva a Piroska csodálkozását, azt mondta neki:

— Csak légy türelemmel Piroska, mindent meg fogsz tudni egy év múlva, mikor letelik az idő. Addig csak végezz mindent úgy, ahogy te jónak látod. Süss-főzz, takaríts és mikor ráérsz, mesélj nekem, mert én azt nagyon szeretem.

Ugy tett Piroska, ahogy a medve tanácsolta. Mindent úgy tett, mindenben csak a medve kedvét kereste, de a bozontos mackó meg is érdemelte, mert nagyon jó volt Piroskához.

Piroska már reggel jókedvvel nótaszó mellett kezdett napi munkájához. De bármennyi is volt a dolga, mindig jutott ideje a medvével diskurálni. Nagyon megszerette.

Reggel az első dolga volt a medvét szépen megkefélni, hogy szép fényes legyen a bundája. Egy cseppet sem utálta.

Na, aztán jött a reggelizés. Az volt a reggelizés aztán! Tíz liter kávé, husz kiflivel. De a medvének az még megse kottyant, alig várta a jó kis ebédet. Az a jó kis ebéd állt három-négy tál ételből: egy kis — tíz literes — kondér leveskéből, egy fél borju töltve, vagy pedig öt-hat libából, és vagy tíz-tizenöt kiló turós galuskából és egy veder fekete-kávéból. Ünnepponon még egy pár kiló mézet is benyalt.

Ezek után a pompás kis ebédek után még a talpát is megnyalta.

Ebéd után aztán kivitt Piroska egy nagy fa alá egy jó nagy puha pokrócot és egy párnát. Szépen lefektette rá a medvét, még be is takargatta. Aztán mesélt neki az óperenciás tengeren túli mesékről, addig, míg csak el nem aludt a medve.

Na, mikor aztán a medve elaludt, Piroska lassan felállt és bement a kastélyba, hogy különböző dolgát elvégezze.

Igy ment ez nap-nap után hosszú ideig. Már csak pár nap hiányzott az évből.

De ahogy telt-múlt az idő, mindig jobban vágyott látni Piroska a családját. Kezdett szomorú lenni, az arca halavány lett és el-el sirta magát.

Látta ezt a medve és elbusulta magát, azt hitte, hogy már nem szereti őt Piroska. Meg is kérdezte tőle:

— Nem szeretsz már Piroska?

— Dehogynem jó medvéim — felelte Piroska — csak szeretném látni, hogy mit csinálnak otthon az enyémeik.

— Na, ha csak azt szeretnéd látni, megláthatod rögtön. Nesze itt egy gyűrű, ezt forgasd meg és tekintis bele.

Piroska elvette a gyűrűt, megforgatta és belenézett. De alig pillantott bele, nagyot sikoltva a medve elibe borult és jajgatva mondta, hogy ott édes apját látta nagy betegen ágyban feküdni. Kérte a medvét, hogy engedje haza csak egyetlen egy napra. Vissza fog jönni.

— Jól van, haza engedlek, de csak egy napra, mert holnap este telik le az esztendő. Akkorra itt kell lenned, mert ha nem lérsz itt, nem fogsz már életben találni.

Mindent megígért Piroska. El is ment, haza is ért, az öröm is nagy volt otthon. Olyan nagy, hogy az édes apja mindjárt meg is gyógyult tőle, mert csak a bánkódás kis leánya után volt a betegsége.

Ugy elteit az az egy nap, mintha csak elrepült volna, de azért Piroska készült vissza a medvéhez. Marasztották, hogy legalább csak még egy napig maradjon.

Nem, nem maradhatok, mert azt mondta a medvéim, hogyha elkések, akkor már nem találom életben őt.

De addig-addig kérték, marasztották, hogy még egy napot töltsön otthon.

Na de aztán reggel neki indult.

Egész uton futott-futott, hogy a félegzete is elakadt.

De már hiába futott. Elkésett! Nem várta senki a kerítésnél.

Hiába kiabált, hiába sirt, hiába szöli-gatta:

— Medvéim, édes jó medvéim, hol vagy? Itt van a te Piroskád!

De bizony egy szó nem sok, annyi sem hallatszott sem a kertben, sem a kastélyban.

Végre oda ért Piroska, ahol a medve délutánonként aludni szokott a pokrócon.

Hát ott feküdt most is, de élettelenül. Megmondta ő Piroskának, hogy ha nem jön meg idejére, hát nem találja már életben.

Mikor meglátta Piroska, szólni sem tudott a nagy sirástól, csak rá borult a medvére, átölelte a nyakát és csókolt ahol érte.

Egyszer csak mi történt, mi nem történt? Piroska a mai napig sem tudja, hogy történt, csak látja, hogy a medve elkezd rázkódni.

Rázkódik-rázkódik a medve, a bunda meg csak csuszlik-csuszlik mindég lejjebb-lejjebb és egyszer csak egy gyönyörű királyfi állt előtte.

Hogy milyen szép volt, azt le sem tudom írni, hisz rá sem mertem volna nézni. Attól félttem volna, hogy megvakulok a sok fényességtől ami rajta volt.

Csupa bíbor-bárony volt a ruhája, tele ezüsttel, arannyal, briliánszal és rubinnal.

Nahát elgondolhatjátok, Piroska ugy elbámult, hogy még a kicsi szája is tátva maradt, de csak addig, míg a gyönyörű szép királyfi a medve bundát félre rugva, — kitérta karjait.

Bizony nem szólt erre Piroska sem hűt, sem bűt, csak sirva, kacagva a nyakába borult és össze-vissza csókolták egymást.

Csak azután mondta el a királyfi, hogy őt egy vén boszorkány változtatta medvévé, amiért nem akarta az ő csuf leányát feleségül venni. Őt medvévé varázsolta, a haza népét pedig kővé, mindaddig míg őt mint medvét, meg nem csókolja valaki, de annak csakis egy szép és jó kis leánynak kellett lennie.

Hét évig szenvedett átok alatt, és a hét

Ilyenek vagytok mind

Aranyos gyermekek, kicsiny apróságok.
Láttatok tavasszal nyillani virágot,
Éneklő madárkát ágról-ágra szállni,
Döngicsélő méhet virágokra járni.

Déliabos rétet, fehér gyöngyvirágot
Fehérben pompázó szép virágos ágot?
Ugye kedves képek? Ugye mind ez drága?
Köztük zsong életek szent ártatlansága.

Sok gyönyörű emlék Visszaszálló álom
Aranyos gyermekek csak közétek vá-
Igyom...

Olyanok vagytok, mint tavasz virulása
Drága születek egyellen öröme, minden
[boldogsága.

F. K.

év alatt nem akadt olyan jó lélek, aki megcsókoltta volna.

És ezért nem is lesz más az ő felesége, mint Piroska.

Alig, hogy ezt elmondta a királyfi, hát nagy sürgést forgást hallanak a kastély felől.

Piroska nem tudta elgondolni, hogy mi lehet ez? De a királyfi tudta!

A kővé változtatott háza népe és állata elevenedtek fel.

Szólt a zene, huzzák a cigányok a szebbnél szebb nótákat.

Égtek a tüzek, sülték a pompás ételek.

Nagy vigság, boldogság költözött a kastélyba a szomorúság után.

De ez még mindig semmi sem volt ahhoz a boldogsághoz képest, ami azután következett, mikor a királyfi és Piroska elhozták a jó édes apát és a két szerető testvért.

Ahogy megtartották a fényes lakodalmat, együtt maradt az egész család a kastélyban.

Az volt aztán a lakodalom. Az volt aztán a boldogság. Olyan, amilyen sem azelőtt, sem azóta nem volt, de nem is lesz ezután sem.

Sanyi, a bús lovag

Nem örömet szomorítom meg szíveket, de mégis elmondom. Hadd tudjátok meg, milyen busan végződött egy kis lovag kalandos története.

Matolay miniszteri tanácsos már évek óta családjával együtt lkafalván nyaralt. Ehhez a családhoz tartozott a tizenhárom éves Mancika is, aki nagyon ügyes kis leány volt és kitűnően tudott tenniszezni. De természetesen nincs ember hiba nélkül. Hát ennek a kis Mancikának az volt a hibája, hogy rendkívül nagyravágyó volt. Nem tudta elviselni, ha őt valaki valamiben felülmúlja. Még csak annyit kellene mondanom róla, hogy a haját igen különös módon viselte. A hegyes konty oly begyesen ült a feje tetején, mintha az is nagyravágyásból fészkelődött volna oda.

Most pedig bemutatom a lovagot, aki Háromsági Sándornak hívtak. Háromságiék szintén lkafalván nyaraltak Matolayék szomszédságában. Sanyi tizenöt éves ifjú volt, de már tökéletes kis lovag, a nők védelmezője, fess és udvarias, erős és ügyes. Ő is pompásan tudott tenniszezni, még jobban mint Mancika, hanem azért majdnem kivétel nélkül Mancika győzött, mert Sanyi lovag az utolsó ütéseket készakarva elhibázta, amiről azonban Mancikának sejtelve sem volt.

A két gyerek minden este Matolayék tenispályáján játszott. Gyönyörű játékok voltak azok: a kis labda oly vidáman szállott ide-oda, mintha csak magától repült volna s nem ütögették, irányították volna oldalbaütésekkel a szegényt.

Egy szép verőfényes napon nyaralók érkeztek a nem messze fekvő villába. A gyerekek nem sokat törődtek a dologgal. A harmadik napon, amikor Sanyika és Mancika ismét tenniszeztek a pompás nyári alkonnyatban, a tenispályán ismeretlen vendég jelent meg. Egy igen csinosan öltözött, pompásan fésült ifjúska volt ez, akkora, mint Sanyi. Ez az ifjú gavallér Gusztáv volt, a villa új tulajdonosának, egy öreg nyugdíjas tábornoknak a fia.

Gusztáv ur fennhéjázóan nézett körül és elkezdett belebeszélni a játékbá, anélkül, hogy bárki is kérdezte volna. És nem telt bele tíz perc, Sanyi rakettje már az ő kezében volt. Mancika fölényesen mosolygott és arra gondolt, hogy mennyire le fogja ő most győzni az új jövevényt.

A dolog azonban másként történt. Mancika és Gusztáv között megkezdődött a játék. Sanyi, a mellőzött lovag pedig busan ledől a pálya egyik sarkában.

Gusztáv pompásan játszott és minden ütése után kajánul mosolygott. Ez rendkívül bosszantotta a nagyravágyó Mancikát, aki egyik ütést a másik után hagyta ki.

Az első játszma elveszett Mancikára néve.

A másodiknál a ravasz Gusztáv előre engedte Mancikát és csak amikor a leánya már majdnem befejezte az ütéseket, akkor verte le.

És a befejező ütés után gunyosan felkacagott. Mancika piros volt, mint a paprika, es-deklően nézett a mellőzött lovagra, amikor

pedig Gusztáv felkacagott, elkezdett pityeregni. Erre Gusztáv, még jobban nevetett és ruganyos léptekkel távozni akart.

E pillanatban azonban Sanyi lovag fel pattant, odasietett és háromszor képen vágta Gusztávot. A pofonok melán csattogtak a csendes nyári alkonyatban, az ikavári hegy élénken visszhangozta a csattogást. Gusztáv orrából sötétvörös vércseppek hullottak a porondra; a jövevény megszegeyenülten távozott.

Oh kedves Sanyikám, milyen jó vagy tel mondotta a hűtlen Mancika, aki az előbb oly könnyen elfeledte régi lovagját. — Mily jó vagy Te! — mondta, — ezután csak veled játszom!

Sanyi azonban meghajította magát Mancika előtt és így szólt:

— Megmentettelek, mert Te gyenge nő vagy! Hanem a jóindulatodat nem kívánom többé! Játsszál te csak ezután is az új lovagoddal.

Ezzel megfordult és elkecseregy nagy lépésekkel elhagyta a porondot. Mancika elkezdte a vállát rángatni, felszaladt a terraszra és egy almát kezdett rácsálni, mintha mi sem történt volna.

Csak hogy az ujjai között egy-egy könnyű csepp hullott az almára.

Sanyi lovaggal pedig az történt, hogy amint kijutott a pályáról és a hűtlen Mancika már nem láthatta, nagy gyengeség fogta el. Leült egy kerítés tövébe és nemsokára azt kellett éreznie, hogy az arcán könnycseppek gördülnek alá, sőt, hogy később csendesen zokogni kezd. Ekkor azonban megkeményítette a szívét és így szólt:

— Elvégre egy lovag még sem pityereghet!

Letörölte a könnyeit és határozott léptekkel megindult hazafelé. Mert Sanyi lovag kemény legény volt ám. Kár, hogy ez a keménysége csak addig tartott, amíg hazaért. Mert otthon az édesapja elővette a nádpalcát és amiért fiacskája későn jött haza, — már a vacsorája is kihűlt — alaposan megpuhította Sanyi lovagot.

Igy járt a szegény lovag a szerelemmel s vigyázatok gyermekek, nehogy titeket is — megpuhítson — a szerelem.

Domokos bácsi.

FEJTÖRŐ

I.

Milyen hivatásban és milyen szerepben mondhatja valaki magáról méltán a következőket:

Az vagyok ami vagyok, de mégsem vagyok az ami vagyok. Mert ha az volnék ami vagyok, akkor nem volnék, az ami vagyok.

II.

Hogy írjuk le ezen 11 betűből álló mondatot: „ora et labora” csak nyolcz betűvel?

E két kérdés megfejtői között egy szép könyvet sorsolunk ki.

A megfejtés határideje: 1924. november 10.

Kedves gyermekeim!

Tudom, hogy kíváncsiak vagytok a szóalkotás megfejtésének végső eredményére. Tekintve, hogy a tanulás kemény munkája már megkezdődött, amikor kevés szabad idő áll rendelkezésetekre, így is elég sokan vettek részt a pályázaton. Összesen ötvenegyen.

Kedves, kis pajtások! Örömmel állapítom meg, hogy ti a gyermektársadalom értékesebbjei közé tartoztok! Mert ugyebár az értékesebb erőkhöz kell soroznom mindjártokat a kis olvasóimat, akik gondolkodni szeretnek, a levélírástól sem ijednek meg, s minden napi munkájukat úgy tudják beosztani hogy a nemes szórakozásra is maradjon idejük.

A beérkezett szavakat lelkiismeretesen átvizsgálva aránylag kevés el nem fogadható szóra találtam. Nem fogadtam el azokat a szavakat, amelyek részben ismeretlenek (Lasko, Rosa) részben pedig hibásan voltak leírva (pld Lipa Lippa helyett, vagy Apolo Apolló helyett). Ezeneken kívül a szavak sorából törölnöm kellett azokat a családneveket, amelyek nem közismert történelmi nevek, (mint: Balai, Baki stb.), ugyszintén a kevésbé ismert helységneveket sem vettem figyelembe. (Pld.: Poklisa, Balsa és így tovább.)

A fejtörő verseny kiűzött pályadíjának nyertese ifj. Bortnyik Béla szászrégeni lakos, aki Emmike testvérrel együtt a „Brassói Lapok” betűiből 195 szót tudott összerakni. Császár Joci csikszeredai pajtásomat is meg kellene dicsérnem, aki 183 szóval a pályázók között a második helyet foglalta el, ha a megfejtést személyesen oldotta volna meg. De a gépirásos levél gyanús.

A többi pályázó neve (a szavak számának feltevéseivel) a következő:

Ifj. Kovács Lajos (178), Márton István (177), Fűrédj Gábor és Pál (171), Szántó Endre (168), Fazakas Jenő (162), Németh Lajos (157), Streng József (156), Gyárfás Mária (154), Takáts Rozsika (152), Táboroszi Alfréd (150), Szász Mária (148), Tóth Ica (142), Fodor Ános (141), Pálfi István (135), Botházi Gizi (131), Gáman Zoltán (130), Crendján Róza (130), Simon Béla (130), Szőke Rózsika (126), ifj. Szabó Sámuel (126), Lengyel Odón (125), Csathó Judit (125), Bicsák József (124), gr. Bethlen Beáta (120), David Gabriella (120), Kosztur Mária (119), Rátz Erzsébet (118), Sükösd Sándor (117), Hamar Jenő (113), Gombossy Tekla (113), Bernstein Iliusz (112), Kolconai Pista (110), György Mancika (110), Wavrinzki Ellus (110), Rényi Terike (110), Zagoni Irma (110), Pásztor Böske (108), Benedek Sándor (102), Tódor Erzi (101), Kápolnai Nelli (100), ifj. Povaszán Józsi (100), Kerekes József (99), Brázovay Aladár (97), Puskás Irénke (95), Brenner László (90), Bálint Jucika (88), Szabó Árpád (88), Elefánt Béla (64).

A szerencsés ifj. Bortnyik Béla kivételével most valószínűleg mindnyájan elégedetlenül duruzsoltok magatokban, körülbelül ilyenformán: „Annyit törtük a fejnket, s minden hiába! Még sem nyertünk semmit!” Vigasztalódjatok! Tudjátok-e, hogy Dezső bácsi sem kapott semmit, még egy fityinget sem, ami talán még a semminél is kevesebb, pedig — ide figyeljete! — a Brassói Lapok betűiből kétszázhatvanhat szót tudott összerakni. (A jövő számban le is közöljük azokat). Tehát hetvenegy szóval többet mint Bortnyik barátunk. Mit szóltok hozzá? A tanulság ebből az, hogy az embernek dolgozni, gondolkodni és fáradozni kell, de a fáradozás nem jár mindig azonnali jutalommal. Csak a kitartó munka hozza meg a maga győzelmét! Legyetek ti is kitartó rejtvénymegfejtők, akkor — majd meglátjátok — egyenként mindnyájatokra sor kerül.

A beérkezett levelekre helyszűke miatt csak a következő számban felelhet Dezső bácsi.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.
Kiadó: „Brassói Lapok” nyomdája.

GYERMEKEK!

Kérjétek meg apukát, hogy rendelje meg nektek a legolcsóbb meséskönyvet, amelynek címe:

Magduska meséskönyve

Írta:

Ikafalvi Diénes Jenő dr.

A

sok szép képet is tartalmazó könyv
ára csak 65 lej.

Brassói Lapok könyvosztálya, Brassó

A régi jóhírű Wimpasing gyártmányú
férfi, női és gyermek

hó- és sárcipők

érkeztek nagy választékban

Nagy Ferenc cipőüzle ébe.

Kérjük még a készlet tart. szükségletét
mieleőbb beszerezni.

Brassó,

Mindenemű kész ruhákat legjobban,
legolcsóbban vásárolhat elegáns kivitelben a Szabómesterek Áruca-szabókában. Valamint az összes szabók kaphatók
Kolostor-ucca
29 szám alatt.

A Nagyrománia Általános Szülészeti
Egylet beleegyezése folytán figyelmeztetjük a m. t. hölgyeket, hogy a szülésznőknek a honorárium legkésőbb tíz nappal a szülés után fizetendő és nem mint régi szokás szerint, a keresztelőnél mint borraalót adni.

Az egylet elnöksége.

6340

Vadászati jog bérbeadása

Zizin (Zajzon) község előjárósága 1. évi nov. 29-én d. u. 3 órakor a községbázánál megtartandó zárt írásbeli versenytárgyaláson 1925. febr. 1-től számított 3 évre bérbeadja a községnek kb. 7000 k hold gyakorolható vadászati jogát. Kikáltsági ár 8500 Lei, bérletpénz 10%.

6144

Allandó raktár
**CONTINENTAL,
TRIUMPH és
ADLER** gégepeken.
Fizetési könnyítések.
HANS CLOOS

BRASSO SEGESVAR
Fekete-ucca 19. 2076 Kut-tér 1. sz.

Rudolf Mosse K310

Gyermekszerező intelligens nevelőnőt keresek

3 és 5 éves fiacskám mellé, lehetőleg óvónői képzettséggel.

Spitz Tivadar fatermelő, Arad, Str. Cloșca No. 9.

174

Arverési hirdetmény

Udvarhelymegye Lővéte községbázán november 2-án késpénzért elárvereztetik egy vas-tagság és abrichter 500-as gyalugép, teljesen ázomban.

Balázs József, községi bíró.

6341

Tüdőbaj, Mellbetegség, Sápikór,

ellen lényesen bevált a **Vértesszörp**.

Használják még: asztma, angolkór, heptika, számarköhögés, vérköpés, vérszegénység, nőbajnál, valamint mindenféle gyengeségi és kimerültségi állapotban. Ez meg ezer hálalevél bizonyítja a **Vértesszörp** kiváló hatását. Isz kellemes. London, Róma, Páris és Ostendében kitértetve. Teljes kúrára rendszeren szükséges 4 üveg á 390— lei franco.

Vértesszörp Sas-gyógyaszer-tárából,
LUGÓI, 201. szám.

2112

ETERNIT pala és **CSEREP** földést, **TERVEZÉST**, al és magas **ÉPÍTÉST**, kedvező árak és feltételek mellett vállaltok. — Allandóan raktáron van **CEMENT**, **MÉSZ**, **PALA**, **CSEREP**, **TÉGLA**, **GIPSZ**, **STUCATURNAD**, **SCHAMOTT-TÉGLA**, **ASZFALT FEDÉLLEMEZ**, **KÁTRÁNY** stb.

Mindenemű **ÉPÍTÉSI ANYAG**, **CEMENTÁRU** és **TÖZIFA**.

Pontos kiszolgálás! Szolid árak!
NAGYMIHÁLY SÁNDOR, KÉZDIVÁSÁRHELY.
Fiók telepek:
Sepsiszentgyörgy, Csikszereeda és Tusnád község.

LIQUEURS

SZEDERKÉNYI ANNA

LÁZADÓ SZIV

A legnépszerűbb magyar
írónő legújabb regénye a
szerelemről

Ara 70 lej. Kapható mindenütt.
Kiadta: Brassói Lapok könyvosztálya, Brassóban

Hölgyek és masamódok figyelmébe!

Párisi és bécsi mintára, modern, villanyerőre berendezett női kalapgyárat nyitottam bécsi munkásokkal, ahol a legelegánsabb és legújabb párisi és bécsi formák után új filz- és velour-kalapok készülnek. Filzkalapok már 350 lejtől. Masamódok óriási árkedvezményben részesülnek új árunál és alakításnál. — Egyben tudatom a t. hölgy és masamód vevőimmel, hogy alakítások 48 óra alatt elkészülnek. — Minden hölgy, mielőtt kalapját megvenné, tekintse meg kirakatomban feltűnően olcsó árait, melyek Nagyromániában a legolcsóbbak. Továbbra is a t. vevőim pártfogását kérve

Kalapüzlet: Kapu-ucca 40. szám.
Gyár: Kapu-ucca 6. szám.

2094

teljes tisztelettel:

K. Szabó Rózsika.

ACELLEMEZ ÜZLETI

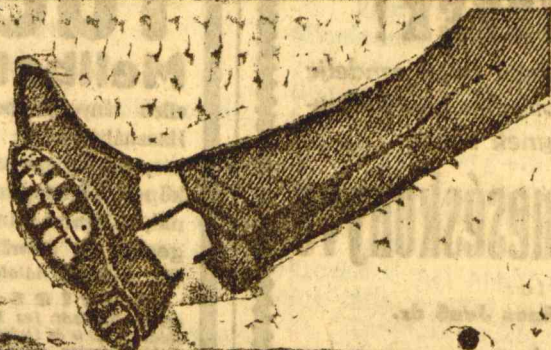
491

REDŐNYÖKET

Esslingeni ablakredőnyt, Napellenző szerkezeteket gyártunk és legolcsóbban szállítunk. Arajánlattal díjtalanul szolgálunk

HALASZ TESTVEREK

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD) STR. COGALNICĂNU 16.
TELEFON 11-94 (volt Várady Zsigmond-u.) TELEFON 11-94

PALMA-

KAUCSUKSAROK és TALP

ruganyossá és
zajtalanná teszi
járását, kíméli
lábát és cipőjét.
Tartósabb
a bőrnél! :: ::

2004

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

férfiszabó-szalonomat

Str. PRINCIPELE CAROL (Kolostor-ucca) 27. sz. alól

a 29. sz. a. üzlethelyiségbe helyeztem át,

ahol raktáron tartok úgy hazai, mint angol szöveteket s a legszolidabb árak mellett bocsájtom a n. b. vevőim rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel

KÓSA ALBERT.

6383

Hölgyeim!

Megérkeztek
Párisból

Hölgyeim!

a legszebb őszi kalap
ujdonságok

Tekintse meg a t. közönség
vételkötelezettség nélkül Lópiac 11. szám alatt levő üzletemet,
hol a legolcsóbban vásárolhat

LEGÚJABB ŐSZI ÉS TÉLI DIVATLAPOK

Smart	— — — —	120	Lei
Astra	— — — —	100	"
Perfekt Album	— — — —	100	"
Paris confection	— — — —	120	"
Perfekt Mode	— — — —	40	"
Wiener Chic	— — — —	100	"
Wiener Schneider Modelle	— — — —	100	"
L'Enfant gyerek album	— — — —	100	"
Chic Parisien	— — — —	200	"
Elite	— — — —	145	"
Favorit Modern Album	— — — —	45	"
Le Chapeau D'hiver (női kalap)	— — — —	180	"

Brassói Lapok könyvosztálya

Brassó, Kapu-ucca 64—66. szám.

EREDETI

"FORD"

személy kocsí,
teher kocsí, —
Fordson-tractor
és alkatrészeket

gyári árakban szállít

TEUTSCH GYULA

képviselő gépgyára,
Brassó.

VÁROSI JODOS GYOGYFURDO

NOVISRD (Jugoszlávia)

Pensio rendszer. Kitűnő ellátás és szobák.
Iszapkezelések. Sósfürdők. Hydrotherapia.
Röntgen-laboratórium. Kvarclámpa.
Diatherma és villamos kezelések.

Allandó illrdőorvos! Nyitva egész évben
Téli kúra

6626

A NAGYSZEBENI SIEBENBÜRGISCH- DEUTSCHES TAGEBLATT

A
10469 NEMETSEG
LEGREGIBB,
LEGNAGYOBB ÉS LEG-
ELTERJEDTEBB LAPJA DÉL-
KELETEURÓPÁBAN. :: A VALÓDI
NEMET MUNKA LEHIVERB KÉ-
PÉT ADJA. :: ELŐFIZETÉS ÉS
HIRDETÉSEKRE VONATKOZÓLAG
SZIVESKEDJÉK A SIEBENBÜR-
GISCH-DEUTSCHES TAGE-
BLATT KIADÓHIVATALA-
HOZ FORDULNI.

„WELT és HEIMAT”
képes heti melléklettel
havonta 48 lei, negyedévre 144 lei.

NAGYSZEBEN,
MÁRIA KIRÁLYNŐ-UTCA 23. SZ.

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított árakkal 38 BLATT 38 Braşov, Kapu-ucca

Kötött harisnya . . .	Lej	35.—
Pohr harisnya . . .	"	65.—
Cérna muszlin . . .	"	100.—
Selyem fátöl . . .	"	150.—
1/2 dtz. térfi harisnya . . .	"	140.—
Reclam gyapju blus . . .	"	250.—
Flu gyapju sweater . . .	"	130.—
Női kötött gyapju kabát . . .	"	650.—

Divat keztyűkben és kötött
árakban óriási választék.

Legjobb kötött harisnyák
csak BLATT-nál kaphatók.

Az arany márkás
Michel Europa
katalogus
1924—1925-re
már kapható.
Ára franko 200 Lei.

Nachtragok havonként szállíthatók darabonként
15 lei. — Fogazatmérő 8 lei. — Csipesz 90 lei.
Vízjelkereső 35 és 80 lei. — Egyoldali ragasztó
12—18 lei, kétoldali 25—30 lei. — Csereffize-
tek 6 és 15 lei. Utánvételezésnél 6 lei pótdíj.

Bel- és külföldi bélyegeken állandó nagy
választék! — Hiányjegyzékre (Mancolistára)
árakat közlök és kívánatra szállítok. Katalogu-
sok, albumok, albumnachtragok megrendelhetők.
Közép és előrehaladott gyűjtőknek letét vagy
referencia ellenében választékot is küldök. —
Szerencsehoritók 2 lejtől 100 leig kaphatók.
Bizományosok magas jutalékot kapnak. Gyűj-
tőmennyeket veszek. — Csak 2 lei választék
csatlóása ellenében válaszolok.

KEMÉNY A. bélyegkereskedő
ORADEA-MARE, STR. VLAHUTA 50.

CEMENTIPARI
GÉPEK
Cement tetőcserepek, beton-
és salaktéglák, árges beton-
blokkok, padló-, járda- és
garnitoldlapok gyártására, —
kézi és erőhajtásra, formák,
betoncsövek, kutgyűrűk, lép-
csők, vályuk stb. előállítására.
Kőszűk, hengerművek, be-
tonkeverők. I-a cementfesté-
kek. Teljes asbesticementpa-
lagyári (E T E R N I T)
berendezések. —

„MODERNA”
Építőipari, Gépek- és
Radiátor R. T.
Brassó, Kis-utca 12. sz.
Telefonszám 578.
Arlapok, költségvetések, látogatás
díjmentesen.

Cement cserépgép
3 db. automata II. 4000 db. vasalátélem-
mel teljesen üzemképes állapotban eladó. A
gépek állandó használatban vannak és meg-
tekinthetők.
Pécsai Betonipar és cserépgyárban, Pécsa
(Magyarpécska) Jud. Arad

VEREINIGTE CARBORUNDUM & ELEKTRITWERKE A. G. ALT.-BENATEK, WIEN.

vezérképviselete és irodája Nagyrománia részére:

KAMARYT & MEDER

MŰSZAKI ÜZLET

ÉRDEKKOZÓSÁGBAN: KANN & HELLER, BUDAPEST-WIEN.

Főüzlet: Brassó, Weisz Mihály-u. 15. Telefon: 47 és 613. Távirati cím: „K A M E D E R”, Braşov vagy Timişoara. Fiók: Temesvár, Bona-ucca 12 a. Telefon: 21—48.

Szállítunk raktárról:

FENTI GYÁR VILÁGHÍRŰ CARBORUNDUM- ÉS ELEKTRIT ANYAGBÓL KESZULT:

csiszolókorongokat, reszelőket, fenő- és
lehúzó köveket mindenféle alakban, mé-
retben és keménységben az összipe-
résére;

„Bohemia - Crystallit” — korongokat,
üveggyárak részére;

Carborundum — vágókorongokat a
márvány- és kőipar részére;

Viszontelárusítóknek kedvezmény!

„Electrit C” csiszolókorongokat a faipar
részére;

Eredeti „Carborundum” és „Electrit”
csiszolóport;

Eredeti „Carborundum” csiszolóvásznat
és papírt, továbbá mindenféle speciális
csiszoló árut.

Arajánlat díjmentesen!

MOST JELENT MEG!

KELEMENNE ZATHURECZKY BERTA:

ASSZONY ÁTKA — AZ ASSZONY

Csak asszony értheti meg úgy az asszonyi lelket, csak asszony ismerheti úgy a szerelem és a gyű-
lölet végtelen hullámsáit és csak igazi művész keze alól kerülhet ki minden olyan
remekbe faragva, mint ahogy mindez sikerült a kitűnő székely íróasszony-
nak ebben a regényben. — A székely főnemesség egész
történetét eleveníti fel Kelemen Zathureczky

Berta két regénye:

az Asszony átka — az asszony és ennek folytatása a Simonyi obesterné.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Megjelent a BRASSÓI LAPOK könyvosztályának kiadásában.

Megtakarít

20%-ot,

ha őszi szükségletét
női szövetekben és velou-
rokban, minden színű se-
lyemtrikókban, férfi öltöny,
felöltő- és nadrágszöve-
tekben. Mindenfajta kellék-
ben, elsőrendű siffonok-
ban és flórharisnyákban a

TEXTILA cégnél

szerzi be

Brassó, Hosszu-ucca 201 sz. a.

TUZIFA hasábos és felvágott
KOKS DARABOS
SZENA KAPHATÓ

Tontsch-féle raktár

Weiss Mihály-ucca 29

2054 Telefon 236-os

Keskenyvágányu vasutak

teljes fel-
szorítása a **győri** vasútvány
gyártmányainak kizárólagos eladása. — Angol-
Magyar Bank Részvénytársaság
keskenyvágányu vasútvány.

Képviseletek: Arad, Geiringer és Böhm
okleveles mérnökök, Strada Eminescu No. 5.
Cluj, Erdős Mór okleveles mérnök.

Állandó erdélyi irodát! Nyomjelzés:
Tervezés! Építés!

Rador. Arad 3033

25 4

Uradalmi kertész

kerestetik január 1. belépésre, szorgalmas, józan
életű, középkorú, kis családú, különösen gyű-
mölcskertészethez értő, állandó alkalmazásra.
Cím: Gróf KENDEFFY erdőuradalom,
RIU DE MORI, u. p. Cárnesti, Jud. Hunedoara.

Alkalmi vétel:

Tractorok
Locomobilok
Cséplőgarnitúrák
Esztergapadok
Gyalu-Maró-
gépek
stb.

„Gépvásár”

Brassó, Kut-ucca 43. sz.

COURTHS MAHLER

LEGSZEBB MŰVEI:

- Színelt házasság 45.— L.
- Fény és homály 45.— „
- Szegény fecske 45.— „
- Ne ítélj! 45.— „
- Apja leánya 45.— „
- Forgószél kisasszony 50.— „
- A férfi sorsa a nő 50.— „
- Kata házassága 60.— „
- Virágakövek közt 60.— „
- Koldus grófkisasszony 60.— „
- A visszajáró múlt 60.— „
- Felszabadult Élet 50.— „
- Csokon szerzett férj 45.— „
- Rang és Szerelem 60.— „
- Vergődő szerelem 45.— „

Minden könyv izléses kiállításban, többszínű fedőlappal. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldésével.

Könyvkereskedőknek megfelelő rabattot adunk!

Transmisziókat

Gyűrűskenőcs-csapányakat

legújabb kivitelben u. m. az összes

transmiszió alkatrészeket

készíti és raktárról szállítja azonnal

TEUTSCH GYULA

Gépgyára — Brassó

Kötélfonó segéddek

tiszta kenderfonáshoz és gerebenezéshez azonnal alkalmazást találnak

STURNER KAROLY
kötélgégyárban Nagyszeben (Sibiu)

A legfenségesebb és legfinomabb a „PIERRE“

BOROTVAPENGE
Svéd acél ezüsttel vegyítve.
Csak 8 lei darabja
Központ: Bukarest, Str. Donici 1.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 3 lei. — Vastagabb betűvel 6 lei. Állást keresőknek 25% engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Személyszállító autó-vállalat. — Jancsó. Telefon 5-30 Brassó, Fekete-ucca 44. 6033

Aphrodia biztosan gyógyít bőrvérbőt és rehumát. 6034

Cimexol holtbiztosan kiirt minden poloskát családotól. Egy üveg ára 20 lej. Főlerakat: Kraft & Herberth, Brassó. 5088

Személy autó eladó. Brassó Fekete-ucca 44. sz. Jancsó. 5221

Előmanuskát keres tázifaapító telepéhez az Általános Kereskedelmi Rt. Malom-u. 7 b. Jelentkezés d. u. 3-4. 6320

Egy zongora jutányos áron eladó. Kórház-ucca 14 sz. emeleten. 6312

Perfekt pozitív-negatív retuschnő, ki a modern főlvételekben is jártas felvétetik. Csak elsőrendű munkaerő jelentkezzen Keresztes fényképésznél Brassó. 6311

Üzemben levő pékség jól felszerelve azonnal eladó. Érdeklődni lehet György Imrénél, Ghimes-Fágy. 6308

Jó megjelenésű gyermektelen fiatal özvegy vagy elvált asszonyt, házzelvezető állásra keres 27 éves fiatalember. Leveleket fizetési igények megjelöléssel fényképpel mellékelve „Speranta” jellegére Morani (Jud. Práhova) Post restant. 6306

Trafik kezelésben jártas nő felvétetik. Gál Albert Brassó, Kapu-u. 68. 6278

Eladók, régi valódi perzsaszőnyegek, antik peharak, japánporcelánok, egy díszes könyvszekrény, 2 szalon garnitúra sok más tárgy és fosztott libatoll is kapható. Özv. Bernáthné, Sepsiszentgyörgy, Olt-u. 31. 6245

Diót keresek megvételre nagyobb és kisebb tételben. Gál Albert Brassó, Kapu-ucca 68. Telefon 315.

Önálló kereskedő, aki nagy raktárral bír, sürgősen ismeretséget kötne komoly szándékkal házasság céljából olyan nővel, aki 3-4 százezer lej hozománnyal rendelkezik. Életkorom 35 év. Leveleket „Szorgalom” jellegére a kiadó továbbítja. 6264

Eladó 50 métermázsaszőlő, murek és petrezselyem. Cim 6074 szám alatt a kiadóban.

Csernátin 542 számú háza 1924 nov. 2-án délután 2 órakor önkéntes árverésen eladatik. Az árverés Dr. Papp Endre ügyvédi irodájában, Hosszúfaluban tartatik meg. A feltételek meg tudhatók a ház tulajdonosánál, Hosszúfalu 47 szám alatt és Brassóban Fehér Árpád szállítónál a Kapu-uccában. 6206

Eladó egy 12 HP. benzínmotoros cséplőgarnitúra 1000 mm.-es Hoffner cséplővel, egy 760-as Kálai cséplő, 10 HP. benzínmotorral. Egy 1000 mm. vasrámas cséplő külön. — Valamennyi teljesen üzemképes állapotban, minden felszereléssel. — Vas és Fémáruipar Turda, Str. Ștefan Cel mare 1. a.

Eladó jutányos áron, egy új félfedelű, féltolajastengelyű fajtán kocsi. Megvételre keresek használt fémegmunkáló gépeket. Ugyanott egy tanonc felvétetik. Karójan József kerékgyártó, Baraolt-Bartót. 6169

Mielőtt ékszerrel eladná, győződjön meg, hogy platina, arany, ezüst brilliáns, gyémánt és fogorokért legmagasabb árat fizet. 14 karátos arany tömött karika gyűrű 750 lei párja. Rosenberg M. ékszerész, Brassó, Kapu-u. 13 sz. 5400

Erdély egyik nagyobb városában, főtéren tekvő, régi, jóhírnevű aranyműves műhelyhez elsőrendű szakember társul keresetetik. Aki pénzzel is rendelkezik, előnyben részesül. Ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbítja.

Varrógépek, kerékpárok legolcsóbb beszerzési forrása részletek is Moldovánál Segesvár, Str. Regele Ferdinand 41.

Uradaimi kertész keresztet január 1 belépésre szorgalmas, józan életű középkorú, kis családi különösen gyümölcskertészethez érto allandó alkalmazásra. Cim Gróf Kendeffy erdőuraldom Riu de Mori, u. p. Cărnesti, Jud. Hunedoara. 6316

Férjhez menne intelligens idősebb úriemberhez 50.000 lei évi jövedelemmel és berendezett lakással rendelkező 35 éves urileány. Leveleket „Szeregy (6357)” jellegére a kiadóhivatalba kérek.

Veszek használt írógépet. Jó, Kut-u. 11.

Egy családi ház olcsón eladó. Lakások azonnal elfoglalhatók. Cim 6388 sz. a. a kiadóhivatalban.

4-500 ezer leiel társulnék rentabilis ipari vagy kereskedelmi vállalathoz. Ajánlatok „közreműködő társ 6344” jelleg. a kiadóba.

Több butorozott lakás a belvárosban, és szép ültethelyiségek sürgősen kiadók. A postarétén gyönyörű kert nyaralónak alkalmas. A Kapu-utczában több üzlet és több családi családi házak olcsón eladók. Friedmann Mari Vár utca 47. Telefon 45. (6343)

Egy gyári szolga felvétetik Astra Mill r.-t. Brassó, Gyár-u. 88. (6342)

Varrógép legolcsóbb beszerzési forrása St. Bocskor Margitnál Gyergyószentmiklós. 6336

Zongorák és pianók 12.000 leitől feljebb, eladók Kolostor-utca 28.

Keresek szoba, konyhas lakást esetleg helyiséget melyből lakást csinalhatnék. — Ajánlatokat „Lakás 6334” jellegére a kiadóba.

Butorozott szoba kiadó. Cim 6324 szám alatt a kiadóba.

Eladó Óbrassóban egy családi ház nagy kerttel kedvező fizetési feltételek mellett. Cim 6333 sz. alatt a kiadóban.

Pianinó jókarban levő elsőrendű gyártmány eladó. Cim 6332 szám alatt a kiadóban.

Majdnem új rövid zongora eladó Sára István-nál Sft. Gheorghe. 6331

1 drb. 8 éves tenyésztigazolványos bivalybika, 89 drb. juh, 20 m. mázsa ience eladó. Győrbi Ignácnál Catalina (Szenkatolna). 6338

Nagy salontükröt venni kez alatt. Cim „Fehér 6329” alatt a kiadóhivatalba.

Eladó érc új szobakályha és egy 2 szobás barak. Erzsébet-utca 17.

Jó munkás cukrász segédek alkalmaz Radnay Bertalan cukrász, Sătmăre, Calea Traján (Atila-utca) 2 szám. 6337

Egy 38 éves elsőrendű szorgalmas kényszeri virslis, nagyobb hentes üzletbe v. szalámi gyártásmunkavezetőnek ajánlózik. Levelek „Szorgalmas 6326” jellegére a kiadóba.

Keresek Kolozsvár utazót, aki egy ott levő csomagomnak egy szállító cégnek való átadását vállalkoznék. Cim 6305 sz. alit a kiadóba.

Tisztviselőket fizetéssel, napidíjjal, jutallékkal felvesz joi bevezető biztosító intézet „Szaképzettség nem szükséges 6323” jellegére a kiadóba.

Üzemvezető gépész allandó alkalmazást keres villanytelep, fűrészgépet vagy malom üzemhez, azonnali belépésre 3 éves családos. Magyar Állami mozdonyvezető gépszerelő, Stábil díjazott és kalórias motorok vizsgáim és jó gyakorlati bizonyítványaim vannak Villanytelep, fűrészgépgyártás és iparvasutól. Cim Szab Ferenc gépész, Ferdin király-ut 57 Gheorghe

TÁRGUL-MUREȘ DEUTSCH és BRAUN TÁRGUL-MUREȘ

Textiláru nagykereskedés

Szővőtonal állandóan raktáron.

„Rador” No. 2201 — 757 Telefon interurban 273.

SILVANIA MŰSZAKI RÉSZV.-TÁRS.

BRASSO, KORHAZ-UCCA 64 SZ.
SÜRGONYCIM „SILVANIA”. TELEFON: 89 és 125.

Allandó nagy választék mindennemű

műszaki anyagokban és szerszámokban

u. m.: Asbestárak	Gummiárak	Örellenőrző órák
Csapágyfémek	Gyalukések	Reszelők
Csavarkulcsok	Kenőszelencék	Satuk
Csavarmetszők	Klingertestek	Szíjak
Csiszolóárak	Lackok	Tömítések
Forrasztólámpák	Mérőeszközök	Üllők
Fűrészárak	Mollerup olajozók	stb.
Fogók	Olajozók	stb.
Fa-és vas megmunkáló-gépek, benzin és elektromotorok.		

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavállalatának körirógépén, Brassóban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj